

Datum vergadering : 4 juni 2020

Digitaal aanwezig via Teams

Commissieleden:

Leefbaar 3B : Leon Erwich, Machiel Crielaard, Wouter Hoppenbrouwer
VVD : Marloes Draak, Juval Pat El
CDA : Nelleke Bouman, Dave Bergwerff
WIJ Lansingerland : Leon Hoek, Erwin Barendregt
CU : Paul Lieverse
D66 : Erik Jonker, Eva Heijblom
GroenLinks : Selgei Gabin, Anja de Geus
PvdA : Petra Verhoef, Valmir Xhemali

Wethouders : Kathy Arends en Ankie van Tatenhove

Aanwezig in de raadszaal

Voorzitter : Alexander Kuipers
Commissiegriffier : Rianne Kokke, Karin Koemans

Afwezig

VVD : Eric Kampinga
CU : Kees-Willem Markus

1. Opening en mededelingen voorzitter

De voorzitter, om 20.00 uur: Goedenavond, beste leden van de commissie samenleving, iedereen die ons volgt op de webcast, fijn dat jullie er bijna allemaal zijn. We hebben bericht van verhindering van de heer Markus en de heer Kampinga. Zoals jullie weten moeten we aan het begin van de vergadering even de presentielijst voorbij lopen om te kijken of we een quorum hebben. Ik doe het in alfabetische volgorde, dus u weet ongeveer wanneer ik bij u ben.

Mevrouw Bouman, de heer Bergwerff, de heer Barendregt, de heer Crielaard, mevrouw Draak, de heer Erwich, mevrouw Gabin, mevrouw De Geus, de heer Hoek, de heer Hoppenbrouwer, mevrouw Heijblom, de heer Jonker, de heer Lieverse, de heer Pat El, mevrouw Verhoef, de heer Xhemali: aanwezig.

Ook aanwezig zijn de wethouder mevrouw Van Tatenhove en mevrouw Arends.

2. Insprekers

De voorzitter: Er hebben zich geen insprekers gemeld.

3. Vaststelling verslag vorige vergadering d.d. 14 mei 2020

De voorzitter: Daar zijn geen verzoeken tot mutatie op binnen gekomen, dus ik stel voor dat we dat vaststellen bij deze.

4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen

De voorzitter: Heeft er iemand iets over op te merken? Nee?

Inventarisatie rondvragen:

De heer Lieverse: het ondersteuningsaanbod voor een gezonde school.

De voorzitter: Nog even voor de bespreekpunten. Zet uw microfoon op mute als u niet aan het woord bent, dat scheelt enorm in badkamergeluiden. Kijkt u recht in de camera als u wel iets wil zeggen, dat is prettig voor de mensen thuis. En of u uw betoog adequaat, afdoende maar beknopt te houden. Bij de punten waarbij u het woord wenst hanteer ik de volgorde van partijgrootte. Ik begin zo meteen met de grootste partij en bij het volgende agendapunt doe ik het dan weer precies andersom, dan begin ik bij de kleinste partij. Dan weet u ongeveer wanneer u aan de beurt bent. In de eerste termijn mag niet geïnterrumpert worden. Dat geldt ook voor de eerste termijn van de wethouder. In de tweede termijn

mag u mij of de griffier een vraagteken sturen, dan zorgen wij ervoor dat u op tijd aan het woord komt. We doen ons best om het allemaal zo netjes mogelijk te laten verlopen.

5. Bespreekpunten:

5.a Jaarrapportage sociaal domein 2019

De heer Crielaard, L3B: Ook dit jaar ligt er weer een mooie jaarrapportage voor ons, die een overzichtelijk beeld schetst van alle ontwikkelingen in het sociaal domein. Over de hele breedte gaat het goed in Lansingerland, maar er zijn ook een hoop onderwerpen binnen het sociaal domein die om aandacht vragen. Allereerst de wisselwerking tussen huisvesting en ondersteuning. Ik kan me heel goed voorstellen dat huisvestingsproblematiek leidt tot een groter beroep op het sociaal domein. De vraag (..) om in de buurt te wonen van je kinderen, je (..) houden als je een ander onderkomen moet zoeken of de vraag of je überhaupt wel een dak boven je hoofd houdt, kan leiden tot veel stress. Het is mij nog niet duidelijk of mensen geholpen worden, die niet in aanmerking komen voor een woonurgentie. Er zijn veel mensen die nu tussen wal en schip vallen. Mensen die enerzijds in een nijpende situatie zitten, maar niet aan alle criteria voldoen om in aanmerking te komen voor woonurgentie. Hoe worden deze mensen ondersteund? Mensen die in echtscheiding zitten komen niet in aanmerking voor woonurgentie. Ik hoor verhalen van ambtenaren die aan deze mensen vragen waarom zij zich niet hebben ingeschreven bij Woonnet Rijnmond. Maar mag je echt verwachten van inwoners dat zij moeten anticiperen op een echtscheiding? Dat lijkt me onwenselijk en ik hoor graag van het college wat zij doen voor deze inwoners. Dan eenzaamheid. Ook vorig jaar vroeg L3B aandacht voor eenzaamheid, want dit is immers een belangrijk thema, wat ook veel aandacht verdient. We zijn blij dat er veel verschillende activiteiten zijn ondernomen om eenzaamheid op de kaart te krijgen en op onze technische vragen over de meetbaarheid werd verwezen naar de gezondheidsmonitor van de GGD. Uit de rapportages die ik gevonden heb van de GGD merkte ik een stijgende lijn op m.b.t. het aantal mensen dat zich eenzaam voelt. Ik zou daarom aan de wethouder willen vragen of zij door de ondernomen activiteiten ook een trendbreuk verwachten. Verder staat in het hoofdstuk 'samenleving' een vooruitblik voor 2020. Hierin is het opstellen van een lokaal preventieakkoord opgenomen. In de beantwoording van de technische vragen geeft u aan dat het beoogde resultaat is om in te zetten op een gezonde leefstijl door het terugdringen van overgewicht, het roken en alcoholgebruik. Natuurlijk is het wenselijk als ook de inwoner gezond is, maar de vraag is dan in welke mate de overheid het kan afdwingen. Bij het lokale preventieakkoord bekruipt mij een beetje een déjà vu gevoel naar de visie op sport en bewegen. Op deze visie is toen een amendement ingediend om termen als 'bewegen moet' en 'iedereen sport' aan te passen. Ik zou de wethouder daarom ook willen vragen of we vergelijkbare termen kunnen verwachten in het lokaal preventieakkoord. Dan ga ik naar de jeugd. Er worden veel mooie resultaten van de beleidsaccenten genoemd in de jaarrapportage. Wel zit ik nog met een vraag omtrent beleidsaccent 'pubers in de spotlight'. We hebben technische vragen gesteld hoe de gemeente aan de slag gaat met jongeren. In de beantwoording is aangegeven dat scholieren benaderd zijn om mee te denken en te helpen m.b.t. de realisatie van chillplekken en jongerenactiviteiten. Mijn vervolgvraag is dan: hebben de benaderde scholieren ook massaal gehoor gegeven aan deze oproep om mee te denken en te helpen? Van de pitch bij de Hackathon staat me nog bij dat er vooral pitches waren voor realisatie van de chillplekken en dat scholieren zich ervan bewust waren, dat ze geen overlast willen veroorzaken voor buurtbewoners. Dus ik zou willen vragen: zijn er n.a.v. deze pitch concrete ideeën nu over chillplekken? Is er gekeken hoe de Hackathon als participatie-instrument een vervolg kan krijgen? Dan ga ik van jongerenparticipatie naar de participatiewet. Kijkend naar het uitgangspunt 'werken werkt' zien we een aantal dingen goed gaan. De jaarrapportage noemt sport empowermentprojecten om mensen te activeren. L3B is blij met de trajecten, omdat deelnemers hiermee hun afstand tot de arbeidsmarkt verkleinen. Wel maken we ons nog zorgen om doelgroepen met uitdagingen. Uit de beeldvorming werd duidelijk dat 25% van het totale bijstandsbestand bestaat uit statushouders. Tegelijkertijd lees ik dat er veel capaciteit is ingezet voor deze doelgroep met als resultaat 12 statushouders die een baan hebben gevonden. Dan vraag ik me af: heeft de intensieve inzet zijn vruchten afgeworpen? Graag hierop een reactie van de wethouder. De schuldhulpverlening. De jaarrapportage meldt minder instroom, maar wel een toenemende complexiteit. Als mensen schulden hebben, is er vaak sprake van onderliggende problematiek, zoals depressies. In hoeverre worden inwoners, die in een schuldhulpverleningstraject terecht komen ook hiermee geholpen? Het is belangrijk om oorzaken aan te pakken en niet alleen de gevolgen. Tot slot nog een vraag over de woonvoorziening voor ouderen. De rapportage geeft aan, dat het aantal aanvragen voor woonvoorzieningen blijft stijgen en dat in 2019 er meer maar ook grotere aanpassingen verstrekt worden. Mijn vraag is dan of deze woonaanpassingen te allen tijde wordt verstrekt of is er ook sprake van afwijzingen? Zo ja, hoe worden deze mensen dan verder geholpen? Dank u wel.

Mevrouw Draak, VVD: De jaarrapportage sociaal domein van 2019. Het zat goed in elkaar, het was duidelijk. Je wordt in het verhaal goed mee genomen in de tijd en in de ontwikkelingen. Wat ik ook echt fijn vond deze keer is misschien een positief kantje aan het coronagebeuren. We moesten nu van

tevore, vanwege de digitale beeldvorming, allemaal onze vragen indienen. Dat gaf eigenlijk een mooie, volledige presentatie. Je zag ook heel goed dat alle fracties zo hun eigen accent hebben gelegd in de vraagstelling en in wat er belangrijk wordt gevonden in het sociaal domein. Ik zet even één tel mijn microfoon uit, dan hoeft niet iedereen mee te genieten van mijn gekuch. Ik dank de ambtenaren en de wethouders voor de beantwoording van al die vragen, dat gaf eigenlijk een volledig beeld. Ik heb nog maar een paar puntjes over om nu te bespreken. Ik wil graag dank zeggen, ook namens mijn collega de heer Kampinga, voor de aanpassing van de correcte cijfers. De heer Kampinga ontdekte een fout in een tabel met een overzicht van de tekorten van het sociaal domein. Ik ben uiteindelijk helaas wel geschrokken van de correctie, want het hele sociaal domein blijkt nu een tekort te hebben € 1,6mln i.p.v. € 1,1mln. Daarover heb ik een vraag aan de wethouder. Is er rekening mee gehouden, dat het niet alleen de tabel is, die moet worden aangepast, maar dat er ook wat tekstuele aanpassingen daardoor in de jaarrapportage moeten komen? Was het alleen een fout in de jaarrapportage sociaal domein? Of heeft dit ook gevolgen voor de hele begrotingscyclus? Of zaten daar wel de goede bedragen in? Dat was even een vraag daarover. Ja, dan heb ik ook nog iets nieuws geleerd uit deze rapportage sociaal domein, namelijk de reden waarom wij in Lansingerland niet zoveel voorzieningen hebben voor begeleid wonen. Eigenlijk is dat heel jammer, want we zijn uiteindelijk geen dorpje meer. Ik zou graag van de wethouder willen weten wat we zouden kunnen doen om te versnellen of om mogelijkheden te creëren om meer voorzieningen voor begeleid wonen binnen onze gemeentegrens te krijgen. Het is uiteindelijk voor iedere ouder of familielid natuurlijk heel erg fijn als het gezinslid, dat begeleid wonen als voorziening nodig heeft, ook een beetje in de buurt is. Ik denk dat de grootte van onze kernen inmiddels ruimschoots eraan toe is om ook deze vorm van wonen binnen onze inclusieve samenleving in Lansingerland in te voegen. Ik wil graag de wethouder daarover horen. Dan nog een klein puntje, over de focussectoren, waarbij mensen aan werk worden geholpen. Ik vroeg: is zorg ook een focussector? Dat blijkt gelukkig wel dynamisch te zijn in de regio, wat focussectoren zijn. Maar ik vroeg me toch af of ook onze eigen consulenten daarin iets kunnen betekenen. Ik had onlangs een babykamertje gedoneerd aan een vluchtelingenstel. Zij werkte in de Oudelandsehof en zo kwam ik eigenlijk ook op het idee, dat heel veel mensen wel iets in de zorg kunnen betekenen, momenteel is de vraag groot. Als je ziet hoe moeilijk het is om blijkbaar statushouders aan het werk te krijgen, vroeg ik me toch af: kunnen we daar niet iets mee? Dat zou ik graag van de wethouder willen horen. Dan het laatste punt, dat gaat eigenlijk over het voorwoord, dus het begin van de jaarrapportage sociaal domein. Ik vind het echt heel goed, ook al is het wellicht een moeilijk onderwerp, dat de wethouders aangeven dat sommigen misschien niet toegekend moeten worden, omdat je ook het gesprek moet kunnen aangaan: wat is nu je eigen verantwoordelijkheid en wat hoort nu bij het leven, hoe moeilijk het ook is. De PvdA heeft daar nog vragen over gesteld, terecht, want wie bepaalt de grens, dat is natuurlijk ontzettend moeilijk, maar ik denk dat deze vraagstelling onderdeel moet zijn van een maatschappelijke discussie, vanwege het feit dat de budgetten maar oplopen en oplopen in de hulpverlening. Ik vind het eigenlijk heel dapper van de wethouders dat zij dit gesprek al durven aangaan en dit zo op papier zetten, terwijl inderdaad de maatschappelijke discussie nog lang niet uitgekristalliseerd is. Ik vind het vanuit liberaal oogpunt gewoon belangrijk dat we met elkaar kijken naar wat er bij de hulpverlening hoort en wat bij het leven en bij je eigen verantwoordelijkheid. Ik vind dat een goed gesprek, daar wilde ik eigenlijk mee eindigen in mijn bijdrage.

Mevrouw Bouman, CDA: Vanavond bespreken we de jaarrapportage analoog aan 2018. Wat ik toch wel erg jammer vind, is het feit dat wij het beleidstukken ‘versterken met veerkracht’, het boekje met de beleidsaccenten en de pilots niet bij deze jaarrapportage hebben gehad, analoog aan wat we hadden in 2018. Ik heb begrepen dat we dat bij de midterm review krijgen, dus dan krijgen we daar de discussie wel over. Recent hebben we de toelichting gehad op deze jaarrapportage en onze vragen, waarvoor dank, ook dank aan de ambtenaren. Er werden 86 vragen gesteld door velen van ons, maar er is toch wel een contrast ten opzichte van 2018, want toen waren het er maar 6 die wij stelden. Dan is het voor mij de vraag: waar zit dat dan in? Is de rapportage dan misschien toch onhelder geweest? Moet het wat stringenter of strakker zijn? Of zijn wij als leden van de commissie misschien wat scherper geworden op het sociaal domein, gelet op het feit dat er zo ongelooflijk veel kosten mee verbonden zijn. Ik ga eerst even over op de financiën. Er gaat gigantisch veel geld om in het sociaal domein. Het werd net al gezegd, € 1mln overschrijding. We hebben het de afgelopen maanden nog wel gezien, toen moest toch de bestemmingsreserve aangevuld worden en die is nu toch wel zo’n € 7mln. Overschrijdingen WMO en jeugdhulp, wat al in 2018 aangegeven werd, want daar zat al een bottleneck. Ja, en toen zag ik de speerpunten van 2019 en ik heb even gekeken wat daar van terecht gekomen is. Ja, wat is er gedaan? Er zou gezien worden wat gedaan kon worden om de kosten van de WMO naar beneden te krijgen. Dat horen we misschien zo. Wat betreft de financiën hebben we bij de P&C cyclus aangegeven dat we toch wel meer en eerder informatie zouden willen hebben over de ontwikkelingen in het sociaal domein. Daar is een eerste aanzet voor geweest, dat hebben we in februari gehad. Er is een aantal raadsleden en ambtenaren druk mee bezig. Er zijn actiepunten uit naar voren gekomen. Ik hoop, dat als één van de actiepunten naar voren is gekomen de zomerrapportage is, maar dat hoor ik wel van de wethouder. De

rapportage geeft aan, dat de gemeente de regie heeft. De vraag van mij is toch wel: is dat wel zo op een aantal beleidsterreinen? Dan kijk ik met name ook naar de jeugdhulp. Zitten wij wel aan de poort, voor hulp en zorg voor de jeugdhulp? Ik schat in van niet, want een speerpunt voor 2020 is ook weer: het verstevigen van de contacten met de huisartsen. Ook met de aanbieders zou nog het nodige geregeld moeten worden, er moet meer bekendheid komen. En de bereikbaarheid. Er zijn ontwikkelingen. Toename van maatwerkvoorzieningen, de uitkeringen van de bijstand zijn toch helaas omhoog gegaan, de kosten voor de WMO zijn omhoog gegaan en de indicaties. Wat gaan we daar allemaal aan doen? Wordt er nog wel gekeken naar besparing? Mogelijk wordt op de WMO gekeken naar een lokaal preventiebeleid. Moeten we maar zien wat het gaat worden. En er worden verbindingen gelegd met werkgevers, de sport/cultuurverenigingen en er wordt getracht de veerkracht te verhogen. Dat laatste zou heel mooi zijn, de veerkracht bij degene die het aangaat als de omgeving. Dan zie je de resultaten t.a.v. ontwikkelingen terug hopelijk in 2021. Dan de jeugd. Gaat het wel goed met de jeugd? Ik vraag het me af, want als ik zie hoe de ontwikkeling is t.a.v. 2016 tot op heden, dan zijn we gestegen m.b.t. cliënten in de zorg van 1158 naar 1616, vergeet niet, 450. Er wordt aangegeven waar het allemaal aan zou kunnen liggen, maar er wordt gelukkig ook gemeld in de rapportage dat we veel gedaan hebben: week van de opvoeding, team jeugd, mooi zo, ook in het kader van de samenwerking, en invoering jeugdconsulent. Ook m.b.t. de beleidsaccenten wordt iets gezegd, maar daar komen we later nog op terug. Blijft toch staan voor mij, het feit dat aan de poort naar hulp, en de zorg voor de jeugd, er nog zodanig het e.e.a. open staat, dat wij als gemeente geen volledig zicht hebben op wat er nou allemaal gebeurt in 2019, maar ook in 2020. Achteraf wordt de rekening gepresenteerd en krijgen wij de kosten te betalen. Ja, dan zijn de verwachtingen onzerzijds toch ook wel hoog gespannen m.b.t. een item dat we vrij recent besproken hebben, de projectondersteuning GGZ. Maar ook de afbakening jeugdhulp, licht, zorg, ten opzichte van de resultaatgerichtheid van de nieuwe contacten die er moeten komen en ook t.a.v. de info. Met andere woorden: hoe zit het met de prestatie-indicatoren, hoe zit het met de wachttijden, kan daar niet scherper op gekeken worden? Dan is mijn vraag toch: aan de voorkant graag goed regelen en monitoren. Wanneer kunnen we de eerste resultaten daarvan zien? Over de verrassingen. Er is gesproken over een kandidaatprofiel, wat zijn de vaardigheden en wat zou er gedaan kunnen worden t.a.v. met name ook de 750 personen die in de bijstand zitten, waarvan 215 statushouders, waarvan er nu 12 statushouders uitgestroomd zijn. Hopelijk gaat dit profiel leiden tot minder uitkeringen, maar dat gaan we gewoon zien, wanneer de eerste resultaten er zijn, dat horen we heel graag. Ook nog een speerpunt WMO, de kosten naar beneden. Wordt er nu, dit jaar, ook nog het nodige aan gedaan? Ik heb daar nog niets van gezien in de speerpunten. Dan de ouderen, daar is het nodige over gezegd t.a.v. veiligheid enzovoorts. Ik wil toch nog even terugkomen op het parel duiken in Bleiswijk, waar gezegd is o.a. over de woonsituatie, maar ook t.a.v. veiligheid. Ik vind het erg jammer dat in 2018 het nodige geïnventariseerd is, maar dat er in 2019 toch heel weinig met die tips gedaan is. Er staat: in 2020 gaan we verder, maar ik hoop dat naar alle tips die naar voren gekomen zijn, even gekeken wordt. Dat hoor ik graag. De voorzitter: Ik ga u nu onderbreken, want we zitten nu onderhand op 7 minuten. Mevrouw Bouman: Het enige dat ik nog wil zeggen, is dat ik blij ben dat er weer een actie gaan de is. Hopelijk dat Hergerborch weer ingericht zou kunnen gaan worden voor onze ouderen. Dat zou een mooi gevolg zijn op de huize Petrus situatie. Conclusie. We zijn op de goede weg, er moet nog het nodige gedaan worden, zeker t.a.v. de financiën. De eerste aanzet is gedaan, maar nu het vervolg. Ik volg dit met belangstelling. Dank u.

De heer Barendregt, WIJ: Als ik mijn bijdrage vanavond een titel zou moeten geven, kies ik voor: weldra zal blijken hoe stevig het fundament is. Dit bouwt voort op de woorden van de wethouders, dat zij in de jaarrapportage zien dat de Lansingerlandse standaard staat als een huis. Bij het bespreken van de jaarrapportage focus ik op twee zaken: participatie en passende woningbouw. Eerst participatie. Als het gaat om het aantal mensen met een bijstandsuitkering, vind ik, vinden wij, dat cijfers over 2019 er redelijk gunstig uitzien. Wel kijk ik nog uit naar een nadere analyse van het bestand. Want aan de ene kant staat er in de jaarrapportage dat voor de mensen die nu in de bijstand zitten dat zij een lange afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Maar bij de presentatieavond hoorde ik dat we het eigenlijk niet precies weten. Verder zal er in de komende tijd de inzet op preventie een belangrijke plaats moeten innemen. De meeste inwoners zitten namelijk niet van vandaag of morgen in de bijstand. Als een inwoner aan het gemeentelijk loket komt en niet of nog niet in aanmerking komt voor bijstand, dient er doorgevraagd te worden. Niet doorsturen dus, maar doorvragen en lokaal helpen. Dan heb ik daar ook een vraag bij aan de wethouder. Zou de matchmaker werk ook niet in een eerdere fase ingezet kunnen worden? Bijvoorbeeld in een WW-periode of als iemand helemaal geen uitkering heeft. Het tweede punt van aandacht vormt de woningbouw en dan met name de doorstroom. Uit mijn directe omgeving ken ik wel een aantal personen, die hebben kunnen doorstromen vanuit een eengezins sociale huurwoning naar bijvoorbeeld een appartement in de Raadhuishof, hier in Berkel en Rodenrijs, maar dat is wel een zaak van lange adem. Maar het is mogelijk nog moeilijker voor mensen met een koopwoning, bijvoorbeeld in de Sterrenwijk. Want als je dan een betaalbaar appartement wil vinden rondom de kern van Berkel en Rodenrijs, dan is dat eigenlijk bijna niet te doen. Dat is prijstechnisch heel erg lastig. Ja, als de vandaag de Heraut erop naleest en je gaat inschrijven voor een sociale huurwoning, dan sta je maar liefst 81

maanden op de wachtlijst. Ja, dat is natuurlijk veel te lang. Mensen komen gewoon niet weg. Dat punt rondom de woningbouw heb ik meermaals in deze commissie genoemd, blij dat het ook door L3B is opgepakt. Want doorstroom brengt meerdere effecten met zich mee. Te denken valt aan reductie van het aantal en de zwaarte van de WMO indicaties. Een appartement is immers in een kortere tijd schoon te maken dan een heel woonhuis. Daarbij kan het ook nog de exodus van twintigers een halt toe roepen. Als je naar de statistieken kijkt, zie je dat heel veel twintigers naar Zoetermeer of Rotterdam gaan. Als dat hun eigen keus is, is dat natuurlijk prima, maar vaak is dat geen eigen keus. Weldra zal blijken hoe stevig het fundament is. Op basis van de jaarrapportage kan ik concluderen dat het sociaal domein in Lansingerland een redelijke robuustheid kent. Ik zeg dit in juni 2020 en ik hoop dat ik deze woorden, ondanks de coronacrisis, mag herhalen in 2021 en 2022. De robuustheid van nu vormt namelijk de basis voor de robuustheid 2.0, die nodig zal zijn om de crisis of crises te overleven. WIJ blijft, ondanks de huidige tegenspoed, vertrouwen houden in de toekomst en wenst iedereen die bij beleid en uitvoering van het sociaal domein betrokken is, veel wijsheid toe. Dank u wel. De voorzitter: Dank u wel. En ik wens u toe dat u dat nog vele malen mag herhalen de komende jaren, in goede gezondheid.

De heer Lieverse, CU: We hebben de rapportage gelezen en gezien, het positieve dat het hele verhaal uitademt. Een beetje andere toon, dan het CDA zojuist aangaf. Ons viel op dat zowel de rapportage als de beeldvorming aangeven dat het een hele complexe materie is, een heel groot domein is. Wat ons ook opvalt, is dat er niet om de feiten heen gepraat wordt. Het is een heel eerlijk verhaal. Het is ook nooit af, de zorg is nooit af. Dat geldt voor de gezondheidszorg, dat geldt ook in het sociaal domein. Een aantal gemeenschappen. Er is één team jeugd van onze jeugdconsulenten en het CJG, dat zal de samenwerking vergemakkelijken. Spijtig vind ik het om te horen dat het contact met huisartsen zo moeizaam blijft, ook al wordt het wel deels gecompenseerd door het goede contact met de wijkverpleging en met de praktijkondersteuners van de huisartsen. We horen dat het relatief goed gaat met de jeugd, dat is met name ook relatief vergeleken met elders. En dat wordt ook ondersteund met de cijfers in de rapportage. Dat het uit de pas loopt met de rijksbijdrage, dat is een gegeven, waar we waarschijnlijk vanavond nog op terug komen, ook bij de gemeenschappelijke regeling. De CU vindt het jammer dat er nog geen uitzicht is op uitbreiding van het aantal chillplekken. We horen graag van de wethouder wat de voortgang op dat terrein is. We zijn blij te lezen over een verbetering van de samenwerking met Veilig Thuis, want dat was tenslotte een zorgenkindje. We hebben daar een beeldvorming aan gewijd in ons eigen gemeentehuis en we horen nu dat het beter gaat gelukkig. Heel goed ook om te lezen, dat er ingezet blijft worden op eenzaamheidsbestrijding. We hebben daar een vraag bij n.a.v. de actualiteit. Wat betekent dat i.v.m. de huidige coronacrisis? Dat vraag ik met name omdat de vrijwilligers, die hier een grote rol in kunnen vervullen, met name de oudere vrijwilligers, hier misschien moeilijker bij ingezet kunnen worden. Dus ook daar hebben we een vraag over aan de wethouder, op welke manier in het hiaat voorzien kan worden. Wat ouderen betreft wordt terecht opgemerkt, ook in de beeldvorming werd dat mooi uitgelicht, dat het een zeer diverse groep is. Je kan niet voor de ene groep ouderen spreken alsof het gelijk is voor alle anderen. Een belangrijk aandachtspunt is de wens om te blijven wonen in de wijk. Dat wordt op meerdere plaatsen onderstreept. Het komt trouwens ook nog aan bod in het rapport van de rekenkamer, wat ook nog geagendeerd moet gaan worden. Dan zullen we daar verder over doorspreken. Maar als de wethouder nu al iets kan zeggen over hoe hierop te reageren, dan hoor ik dat graag. De financiën bevatten eigenlijk geen verrassingen. In die zin geen verrassingen, dat het na de vorige besprekingen en de P&C cyclus ook in de commissie algemeen bestuur duidelijk is waar we staan. We wachten nu vooral op het effect van wat de lokale transformatie betreft met o.a. POH jeugd GGZ. Conclusie, de rapportage bevestigt het beeld dat we een zware periode hebben met kostenstijgingen, maar dat door de innovatie en ook de goede monitoring er juist sprake is van goede zorg op de diverse terreinen. Twee slotpuntjes als suggestie. De rapportage is ondertekend door twee portefeuillehouders. Vanuit onze fractie werd opgemerkt, dat het eigenlijk het hele college zou moeten zijn. Een tweede punt is een suggestie voor de leesbaarheid: een afkortingenwijzer zou voor veel mensen een hulp kunnen betekenen. Tot zover.

De heer Jonker, D66: Allereerst wil ik de wethouder en haar ambtenaren bedanken voor het leveren van deze prachtige jaarrapportage sociaal domein. (...) het is prettig vorm gegeven, overzichtelijk en het leest ook prettig. Ten aanzien van de regie, ik ga de verschillende onderdelen hoofdstukgewijs aflopen, binnen de 5 minuten. Ten aanzien van de regie op het sociaal domein, wat in hoofdstuk 1 aan de orde komt, steunen we de beschreven lijn. Wel willen we extra aandacht vragen voor transparantie o.a. m.b.t. het omgaan met gegevens van inwoners. We bedoelen dan natuurlijk niet transparantie in de zin van dat die gegevens op straat komen te liggen, maar juist m.b.t. de waarborgen daaromheen. Zo wordt gelukkig een privacy-impact assessment genoemd, dat in 2019 is uitgevoerd. Wellicht is het mij ontschoten, maar ik vroeg mij af of we dat als raad ook hebben ontvangen. Zo nee, is dat mogelijk? Om het ook inzichtelijk te maken voor de inwoners. Het is goed te weten, dat ook inwoners weten dat serieus met hun privacy gegevensbescherming wordt omgegaan. De beschrijving van het algemene beeld en de domeinbrede ontwikkelingen, zoals ook door anderen genoemd, roept geen verrassing op. Het

beschrijft wel een ontnuchterende realiteit. Letterlijk staat er: grote besparingen zijn niet mogelijk. Pagina 16. Dat creëert wel een spanning met het raadsbrede gevoel, ook als je de andere bijdragen hoort, dat we uitgaven beter willen beheersen in dit domein. Zeker is dus wel, minder wordt het niet, het gaat waarschijnlijk meer om het beperken van de groei, dan om het terugdringen van de uitgaven. Hoofdstuk 4, over de jeugd, bevat veel bekende en eerder besproken elementen. We zijn blij dat er wordt gewerkt aan meer grip en beheersing in de jaren '20 en '21 om verbeteringen te realiseren. Als D66 kijken we uit naar de resultaten daarvan. Tegelijkertijd willen we wel benadrukken, zoals ook eerder, dat voorkomen moet worden dat in de uitvoering de sfeer ontstaat van zoveel mogelijk beheersen van kosten. Voor de mensen, die met onze bewoners aan de slag gaan in het sociaal domein moet de cliënt en de inwoner centraal blijven staan, niet het binnen het budgetten blijven. Ook zijn we tenslotte benieuwd naar de acties op dit vlak, die uit de coronacrisis voort komen. Immers, het landschap en de omgeving verandert. Dat staat natuurlijk niet in deze jaarrapportage, maar dat kwam wel bij ons op toen we aan het lezen waren, bijvoorbeeld omdat de kinderen maar een paar dagen naar school gaan. Dat zal creativiteit vragen, juist in deze tijd. (...) heb ik geen detailopmerkingen. We ondersteunen de geformuleerde lijn. M.b.t. hoofdstuk 6, de ouderen, zien we een dubbele uitdaging. Juist ook door de coronacrisis vraagt de huisvesting en hoe we dat vorm geven om andere vormgeving wellicht. Zelf heb ik persoonlijk ervaring bij de Oranjehoek en je ziet dat daar wel wat voor nodig is. Als er een virus is, ouderen op een veilige manier bezoeken en dat ook regelmatig te kunnen doen. Dat vraagt wat. Het is een brede maatschappelijke opgave, waar we met zijn allen voor staan. De uitgangspunten die daar beschreven staan, onderschrijven we ten volle. Het is inderdaad, zoals het er staat, een brede maatschappelijke opgave waarbij overheid, inwoners, bedrijfsleven en maatschappelijke instellingen betrokken moeten worden. Ten aanzien van het hoofdstuk 'toezicht en monitoring' komen de cijfers aan de orde. We zijn blij om te zien dat het rapportcijfer voor dienstverlening door klantmanagers en consultants stijgt. Ook de andere cijfers laten een goede progressie zien. Het blijft wel een aandachtspunt, en dat vinden wij ook, dat de score van 65% op de vraag of organisaties goed samenwerken, dat daar nog veel te doen is. Hetzelfde geldt natuurlijk, zoals bekend, bij de wachttijden jeugdhulp. Tenslotte springt bij de financiële ontwikkeling, zoals altijd, het beleidsveld jeugd eruit. De gestage groei van uitgaven lijkt niet af te remmen. In combinatie met de eerdere constatering dat grote bedragen bezuinigen niet reëel is, roept de vraag op of de wethouder een beeld heeft tot welk niveau die stijging gaat doorlopen. Natuurlijk zijn er aangekondigde activiteiten om meer grip te krijgen, maar tegelijk is het ook goed om als raad een reëel beeld te krijgen van: waar gaan we nu op uitkomen? Want anders blijven we elk jaar herhalen dat het gered moet worden, maar we hebben geen beeld dat we in de buurt van een plafond komen, waarop het zal stabiliseren. Daarom hopen we ook dat we dat beeld op korte termijn sneller scherp krijgen. We gaan ervan uit, dat het college ons mee neemt in de kostenontwikkeling, die ons ongetwijfeld de nodige hoofdbrekens zal gaan kosten. Afsluitend wil ik bedanken voor deze mooie jaarrapportage en geef graag het woord terug aan de voorzitter.

Mevrouw Gabin, GL: Wat ons betreft geeft de jaarrapportage sociaal domein een goed inzicht in de bestaande en toekomstige ondersteuningsmiddelen voor de jeugd, volwassenen, ouderen in Lansingerland. Maar de druk op het sociaal domein neemt toe en dat baart GL zorgen. De zorg mag er namelijk niet onder leiden. Jongeren en ouderen, die hulp nodig hebben omdat ze het in hun eentje of in een gezin niet redden verdienen het om zorg te krijgen. In de technische vragen zijn al een hoop vragen beantwoord, toch hebben wij nog aanvullende opmerkingen en vragen over jeugd en de participatie. Als eerste over 'pubers in de spotlight', L3B en CU hebben ook al wat genoemd daarover. Wij vroegen ons af hoe het zit met de afgeblazen chillplekken naar aanleiding van de ingediende zienswijzen van bewoners. Gezien de omstandigheden van Covid-19 kunnen veel jongeren niet op vakantie gaan, we moeten hen op zijn minst eenvoudige hangplekken gunnen om de aankomende zomer draaglijk te maken. Dan nog een aantal opmerkingen over de uitkeringsaanvragen. In de beeldvorming werd er een vraag beantwoord van WIJ over welke feitelijke redenen ten grondslag liggen aan het instellen van een onderzoek en een afwijzing van een uitkeringsaanvraag. Oftewel: op basis waarvan worden uitkeringsaanvragen onder de loep genomen? Hierop werd een aantal redenen genoemd. Daartussen werd ook genoemd dat er naar aanleiding van een onderbuikgevoel een onderzoek wordt gestart. Kan hierover meer helderheid worden gegeven? Het is namelijk onacceptabel dat er op basis van een onderbuikgevoel een onderzoek wordt gestart. Dat moet beargumenteerd worden met gegronde redenen. De gemeente moet afstand doen van het uitvoeren van belastingdienstpraktijken. Ik heb het eerder aangehaald, maar ik herhaal het nog eens. Uitkeringsgerechtigden moeten goed en verstaanbaar geïnformeerd worden over de rechten en plichten, die verbonden zijn aan het verkrijgen van een uitkering. Een actieve opstelling van de gemeente is hier echt aangeraden. Laatst heb ik nog inwoners hierover gehoord. Ze hadden een mogelijk bestuurlijke boete boven hun hoofd hangen en opnieuw ging het om miscommunicatie en onwetendheid over hun inlichtingenplicht. Veel fraudegevallen kunnen op die manier worden ontweken. Tot slot wil ik nog wat kwijt over de stopzetting van begeleiding naar werk voor inwoners zonder bijstandsuitkering. Hier gaat het vooral om statushouders. Wanneer één partner van het huishouden een baan heeft gevonden en het

gezin dus niet meer onder de participatiewet valt, dan komt de andere partner zonder baan niet meer in aanmerking voor een re-integratietraject. Dit kan verborgen werkloosheid opleveren. Een gemeente zal actief de niet uitkeringsgerechtigde moeten benaderen om zo zicht te hebben en de niet-uitkeringsgerechtigde alsnog te begeleiden naar betaald werk. Nu moeten ze zelf een verzoek indienen bij de gemeente, maar lang niet iedereen weet hier van af. Voorts wil ik nog even kort ingaan, nou ja, het tekort aan huisvesting is al genoemd, dus tot zover mijn bijdrage.

Mevrouw Verhoef, PvdA: Ja, ik ga allereerst beginnen, net als alle anderen hebben gedaan, met het uitdelen van een compliment. Ieder jaar wordt het document van de jaarrapportage sociaal domein mooier, lijkt het wel. De organisatie maar ook de vormgevers steken er veel moeite in om een goede schets te geven van de stand van zaken in het sociaal domein. Met name op de inhoud, maar ook oog voor de financiële context. De tekst is niet alleen informerend, maar er spreekt ook betrokkenheid uit. De organisatie is begaan met het welzijn van onze inwoners en dat is tussen de regels door goed te lezen. Rond de participatiewet is een aantal positieve zaken te noemen en ook de inkomensondersteuning en allerlei vormen wordt steeds beter gevonden door mensen die dat nodig hebben. Maar er is nog een aantal kwetsbare groepen, mevrouw Gabin noemde bijvoorbeeld rond de participatiewet veel aandachtspunten, en we hopen ook dat de wethouder voor die details aandacht blijft houden. Het is altijd lastig om die informatie die je krijgt bij de jaarrapportage om die precies goed te wegen. Waar staan we nu ten opzichte van waar we hadden willen zijn? Je kan niet alles kwantificeren, maar het maakt het soms wel lastig om de vinger precies aan de pols te houden. Het is wel belangrijk om dat te doen, omdat we halverwege de looptijd zijn van het beleidsplan 'sterkte van veerkracht'. Wat we eigenlijk wilden doen is een aantal politieke aandachtspunten geven, een aantal grote knelpunten die wij zien afkomen op het sociaal domein. Niet alleen onze fractie ziet dat. We zijn eigenlijk op zoek naar verzekering van de wethouders, wethouder, dat zij die knelpunten ook als aanknopingspunten zien voor het verdere beleid en erop kunnen participeren, zodat we ook als we straks de midterm review sociaal domein hebben, daar op terug kunnen komen. Het gaat om 4 punten. Wij zien 4 punten van druk op het sociaal domein: op het woonaanbod, op de cliënt zelf, op de vrijwilligers en op de financiën. Ik ga ze nu langs lopen. De druk op de woningmarkt en met name het gebrek aan seniorenwoningen is al genoemd door een aantal andere fracties. Het lijkt tot een toegenomen vraag naar ondersteuning en daarmee gepaard gaande kosten, met name dus bij de senioren. De rekenkamer heeft daar in mei al een rapport over gepubliceerd, daar gaan we het later over hebben. Maar het is dus heel belangrijk, dat de gemeente snel de woonbehoefte van ouderen verder in beeld krijgt, maar vooral dat er snel een toereikend woonaanbod voor hen wordt gerealiseerd. De woningcorporatie 3B Wonen wil aan de slag, maar het college moet dan ook mee kunnen gaan. En daar aan gelieerd vinden we het dus ook belangrijk dat er meer ruimte wordt gegeven aan nieuwe woon- en zorginitiatieven in de wijken en dat ook duidelijk is welk afwegingskader er bij beoordeling van dat soort nieuwe wooninitiatieven wordt gehanteerd. Dat blijkt een intern kader te zijn en we hebben een vraag aan de wethouder vanuit onze fractie. Wij zouden ook graag dat nieuwe woon- en zorginitiatieven in de wijken, dus met name voor ouderen, worden meegenomen in de woonvisie of een ander logisch beleidsdocument en eventueel in samenhang met de omgevingsvisie. Hoe kijkt de wethouder daar tegen aan? Dan de druk op de cliënt in het sociaal domein. Versterken van veerkracht is natuurlijk het motto en de wethouders geven in het voorwoord aan dat ze het gesprek met de inwoners willen houden over wat er hoort bij het leven en welke beperkingen nog wel binnen normaal vallen en je er dus maar mee moet zien te leven. Die gesprekken zijn nog niet gestart, dus die grens is nog niet vastgesteld, maar blijkbaar moet die grens worden opgerekt, want anders is het systeem niet houdbaar. Dat soort termen staan in de tekst. Dus de leefwereld moet oprekken omdat bij de systeemwereld de rek er uit is. Dat vindt onze fractie een onacceptabele richting. Onze vraag aan de wethouder is: bent u werkelijk serieus van plan om die grens te gaan opzoeken met de inwoners? Wie bepaalt dan de grens? De derde is de druk op de vrijwilligers. Daar hebben wij ook al eerder over gerept. Met name bij de maatschappelijke partners zijn veel vrijwilligers eigenlijk overbelast. Er worden veel zware taken neergelegd bij vrijwilligers van bijvoorbeeld Vluchtelingenwerk en Humanitas. Maar er wordt ook heel sterk geleund op die vrijwilligers, dus het informele circuit in het sociale domein is heel erg belangrijk in Lansingerland, maar ook een aantal andere gemeenten. Wij zouden graag zien, en dat is een vraag aan de wethouder, of er toch een evaluatie gedaan kan worden naar de ervaren werkdruk. In de beantwoording is gezegd: er is een soort menukaart nu werkelijk de oplossing? Dus we willen graag toch een evaluatie en we willen ook binnen een half jaar bijvoorbeeld worden geïnformeerd over het effect van die menukaart op de druk bij de vrijwilligers. Kan de wethouder daar iets over zeggen? Wil ze dat toezeggen. Tot slot de druk op de financiën, die is natuurlijk groot. De financiën zijn natuurlijk voor onze fractie ook een belangrijk thema, want de kosten moeten beheersbaar blijven om ook in de toekomst zorg te kunnen blijven betalen voor onze inwoners. Maar wij willen het niet centraal stellen in gesprekken over ontwikkelingen en de resultaten in het sociaal domein. Er zijn andere fracties die dat voor hun rekening nemen, zoals het CDA. En ook het filmpje op social media van VVD fractielid mevrouw Draak stelt die financiën toch ook aardig centraal. Dus de andere fracties kunnen dat thema oppakken,

wij kijken graag vooruit, ook naar de aanknopingspunten voor de nieuwe en verdere vorming van beleid. Nog een korte vraag op het einde. Het preventieakkoord is uitgesteld. We willen aan de wethouder vragen: kan het zo spoedig mogelijk weer worden opgepakt? Kan de wethouder ons iets zeggen over wanneer daar ook meer informatie over komt? Over de stand van zaken. Dank u wel.

Beantwoording college

Wethouder Arends: Als u het goed vindt loop ik alle fracties langs met de vragen, om die recht te doen en zo goed mogelijk antwoorden daarop te geven. Allereerst hoor ik vanuit veel fracties veel waardering over de wijze van rapporteren. En ook de positieve elementen. Eigenlijk zeggen we: we hebben een heel sterke, krachtige samenleving en in die samenleving hebben wij ook kwetsbare mensen. Juist voor diegenen willen we zo'n stevig mogelijk sociaal domein inrichten, zodat iedereen tot zijn recht kan komen. Dat even vooraf. De heer Crielaard gaf ook aan: de woonurgentie is best ingewikkeld. Krijgt iedereen hem nu wel, ook als je in een scheiding zit? Mag je dat nou verwachten? Hoe moeilijk is het dan om een woning te krijgen? De woonurgentie hebben wij geregeld in de regio middels de woonbemiddeling. Die staat ook aankomende maandag op de agenda bij de commissie ruimte. Daar wordt besloten of die vastgesteld wordt in de regio. Dat zijn inderdaad heel strikte regels wil iemand in aanmerking komen voor een woonurgentie. Het klopt dat het vooral belangrijk is dat een inwoners ingeschreven is op Woonnet Rijnmond en dat hij ook zelf heel actief zoekt naar een woning. Maar dat betekent niet dat er geen ondersteuning is. Zeker mensen die bijvoorbeeld in een echtscheiding zitten of het heel erg moeilijk hebben, ook financieel en een grote kostenpost heeft, is natuurlijk ondersteuning van een WMO consulent heel waardevol of vanuit stichting Kwadraat. Dat kan dus soms ook nog wel leiden tot woonbemiddeling. Ik heb de afgelopen periode meerdere vragen over woonurgentie tot mij gekregen en toen bleek ook dat de situatie dermate was gewijzigd, vandaar dat wij nog een woonurgentie konden afgeven. Dus het is niet zo dat het nooit meer kan, maar zeker als de situatie wijzigt, dan zouden we opnieuw kunnen kijken naar een woonurgentie. Maar aankomende maandag staat het op de agenda bij de commissie ruimte. Er was ook een vraag van de heer Crielaard rondom participatie. Wat is nou het effect? In de bijstand is 25% statushouders en we zien dat er maar 12 uitgestroomd zijn, terwijl er wel heel veel capaciteit wordt ingezet, is dat dan reëel, hoe staat dat in verhouding? Nou, het is niet zo dat wij maar met die 12 zijn bezig geweest. Eigenlijk zijn wij met alle uitkeringsgerechtigden, maar dus ook met alle statushouders in gesprek en proberen we ze goed te leiden naar werk. Maar de re-integratietrajecten bij statushouders vraagt wel meer tijd. En we zitten nog in de oude wetgeving en dat maakt dat statushouders eerst een inburgeringstraject moeten volbrengen alvorens ze de fase richting re-integratie in gaan. Met de nieuwe wet op inburgering verandert dat. Dan hebben we een parallelproces, dus naast de inburgering kunnen we gelijk beginnen met participatie en re-integratie, dus dat geeft veel nieuwe kansen ook voor de statushouders en ook voor ons als gemeente. Dan ga ik even door met mevrouw Draak van de VVD. Zij stelde een vraag over de tabel, ze waren heel kritisch. Hebben ze goed naar het stuk gekeken, want er was inderdaad een onjuiste tabel. Haar vraag was: klopt dan de tekst ook niet. De teksten kloppen wel en de juiste tabel is toegevoegd, ook bij de beantwoording nog even. Of het echt gevolgen heeft voor de begroting, dat ga ik nog navragen, dat kan ik zo niet beantwoorden, maar die check ik nog, dus daar kom ik nog op terug. Mevrouw Bouman gaf aan, dat er een toename is bij de uitkeringen. Ja, feitelijk is het aantal uitkeringen een toename, maar afgelopen jaar hebben we qua bevolkingsgroei een grote toename gezien en dat willen we natuurlijk ook met elkaar, maar in het percentage uitkeringen zijn we gedaald van 2,7% naar 2,5%. Dus over het algemeen hebben inwoners minder behoefte aan een uitkering en daar zijn we natuurlijk heel tevreden over, want dan kunnen ze gewoon lekker aan de slag. Dus netto is het wel een toename voor de uitkeringen, maar procentueel, omdat we meer inwoners hebben, is het dus gedaald. De heer Barendregt geeft aan, dat er een groep mensen is met een lange afstand tot de arbeidsmarkt. Aan de ene kant lijkt het of we ze in beeld hebben en bij de beeldvormende avond bleek toch dat we ze misschien niet helemaal in beeld hebben. We hebben ze allemaal goed in beeld, alleen, we willen dat nog preciezer doen. Dat is waarom we het beleidsplan 'werken werkt' hebben vorm gegeven. Daarin staat beschreven dat we van elke kandidaat een motivatie- en vaardigheidsprofiel willen maken, omdat daarmee de aansluiting op de arbeidsmarkt mogelijk nog versterkt kan worden. Dus we gaan eigenlijk nog dieper in op het beeld dat we al hebben, omdat we daarmee denken dat de stap naar arbeid nog beter gemaakt kan worden door de juiste match. U vroeg ook naar de matchmaker, of die eerder ingezet kan worden. Ja, dat kan. Soms wordt hij al ingezet bij de poort. Als we denken, hé, dat is passend, dan kunnen wij dat doen en dan doen wij dat ook. Er is ook een matchmaker bij de UWV, bij het werkgeversservicepunt. Die kunnen al ingezet worden bij inwoners die een WW-uitkering ontvangen, want we willen het liefst zo preventief mogelijk voorkomen dat iemand echt in een bijstandsuitkering zit, dus alles is eraan gelegen om de juiste match te maken, wat passend is bij de inwoner voor vervolgstappen in zijn carrière. De heer Barendregt gaf ook iets aan over de woningbouw en de doorstroming van kwetsbare doelgroepen en ook over de wachttijden. Ja, wij weten met elkaar de wachttijd die wij hebben. Wij weten ook met elkaar de opgave die daar voor is. In de commissie ruimte hebben we het afgelopen jaar, in 2019, veelvuldig

aandacht daarop gedaan. We hebben toen ook de notitie voor de commissie gemaakt aan welke knoppen we allemaal kunnen draaien om invloed uit te oefenen op die wachttijd. Dan kunt u denken aan de doorstroommakelaar van 3B Wonen, maar zeker ook het toevoegen van woningen en de doorstroom, het aantrekkelijk maken om mensen die scheef wonen een doorstroom te geven. Dus daar zijn we in de commissie ook uitvoerig over met elkaar in gesprek, want zeker voor kwetsbare inwoners is dat heel erg belangrijk. De heer Lieveerse had geen vragen, dus dan ga ik door naar de heer Jonker. Die vroeg naar de prijs, de impactanalyse en hij vroeg zich af of die gedeeld is met de raad. Nee, die is niet gedeeld met de raad. Dat kan wel, als u dat graag zou willen. Hij vroeg ook of het gedeeld kan worden met de inwoners. Ja, graag wil ik dan wel even onderzoeken of het handig is om die eventueel ook door te sturen aan inwoners, dus dat zoek ik nog even voor u uit. Mevrouw Gabin gaf aan: is er duidelijkheid over de criteria, het kan toch niet zo zijn, dat als een medewerker een onderbuikgevoel heeft, dat er dan hele zware maatregelen worden genomen. Nee, dat is ook inderdaad niet zo. Het kan wel zijn, dat iemand een onderbuikgevoel heeft, dat zie je vaak ook in de jeugdzorg of daar waar kindermishandeling is, dan kan een signaal van onderbuikgevoel één van de aspecten zijn, waardoor iemand als werker of als professional alert moet zijn. Maar eerst wordt er dan onderzoek gedaan of er nog andere aanleidingen zijn, om echt een onderzoek te doen naar de vraag of er sprake is van fraude. We gaan natuurlijk niet zomaar ingrijpen en zware maatregelen doen als posten, want we hebben met privacy van inwoners te maken. Er is inderdaad heel veel aandacht voor goed informeren en communiceren met inwoners die een uitkering krijgen. Elke uitkeringsgerechtigde krijgt een training: wat zijn alle rechten, wat zijn alle plichten. Omdat we natuurlijk heel goed willen voorzien dat alle inwoners dat goed weten. Als wij denken dat het toch onvoldoende duidelijk is, dan proberen we dat natuurlijk beter te doen voor die inwoner, want dat gaat ook helemaal niet over fraude. Dus als iemand inderdaad niet goed weet wat hij had moeten doen, dan leggen we dat uit. Fraude gaat echt over het bewust kiezen om gebruik te maken van een uitkering als je daar geen recht op hebt. Dus dat is echt van een andere orde. Statushouders waarvan de partner geen uitkering heeft, kunnen zij ook gebruik maken van een re-integratietraject? Ja, dat kan. Het is niet zo dat zij uitgesloten worden, zij kunnen dat ook vragen. Ze moeten dat wel zelf vragen, omdat we willen weten van hen of ze die begeleiding willen en dus een re-integratietraject willen. We vinden het echt wel te ver gaan om alle inwoners actief te benaderen, ook al willen ze dat helemaal niet en als ze vanuit een andere inval inkomsten krijgen. Dus wij vragen wel aan de inwoner om ons te bezoeken of ons te vragen: hé, ik wil graag begeleiding bij het zoeken van een baan. Dan geven wij die. Dat is ook belangrijk vanuit het economisch perspectief. Zoals u weet hebben we dat gecombineerd, economische zaken met werk en inkomen. Juist ook alle potentieel van Lansingerland willen we natuurlijk ook inzetten bij de bedrijven die we hebben en dat ze ook van dienst kunnen zijn voor de economie in onze gemeente of in onze regio. Mevrouw Verhoef gaf iets aan over de woningbouw en de behoefte voor seniorenwoningen. Dat het belangrijk is om dat ook goed te onderzoeken. Zoals u waarschijnlijk weet is er een behoefteonderzoek in Bleiswijk gedaan. Daaruit komt ook naar voren, dat er behoefte is aan seniorenwoningen. Daar gaan we een volgende stap in maken om te kijken welke locatie geschikt is. We weten wel hoeveel woningen dat zijn voor de komende 10 jaar. Dat wordt natuurlijk ook onderdeel van de woonvisie. We zijn ook bezig met een behoefteonderzoek voor Bergschenhoek en Bleiswijk. Het is terecht wat u zegt, anderen spraken daar ook al over. We willen natuurlijk bouwen waar behoefte naar is voor onze eigen inwoners. Zowel in Wilderszijde, daar komt veel diversiteit maar ook alle prijssklassen, wat ook aansluit bij de vraag van onze inwoners en ook van de regio. Dat is een belangrijk onderdeel van de woonvisie, die ook dit jaar naar u toe gaat komen. Ik denk dat ik de vragen, die bij mij in de portefeuille vielen, heb kunnen beantwoorden. Dank u wel.

Wethouder Van Tatenhove: Ik heb nog vragen gehoord, ik loop ze per fractie langs. De eerste vraag raakte zowel de portefeuille van mijn collega als mijn portefeuille, van L3B: zorgen we nou wel goed voor mensen die vragen hebben, die te maken hebben met gezondheid, maar die geen woonurgentie krijgen. Iemand die geen woonurgentie krijgt, maar die wel een vraag heeft over gezondheidsproblematiek m.b.t. zichzelf of één of meerdere van de kinderen, die helpen we natuurlijk sowieso. Die laten we natuurlijk niet tussen wal en schip vallen. Als iemand een urgentie aan komt vragen en de consulente merkt dat er meer problematiek is, dan krijgt iemand een brede uitvraag en komt terecht bij de WMO of bij de jeugdconsulente. Dan ook een vraag van L3B rond eenzaamheid, meneer Lieveerse refereerde daar ook aan en mevrouw Bouman had het ook over eenzaamheid. Ongetwijfeld hebben er meer aandacht aan besteed, maar geen expliciete vraag gesteld. Eenzaamheid is eigenlijk best een bijzonder onderwerp, omdat het lastig is om precies in beeld te krijgen wie er eenzaam zijn. Door er veel aandacht voor te hebben, proberen we mensen ervan bewust te maken dat iemand die alleen woont en veel plezier heeft, misschien niet eenzaam is, maar iemand die het idee heeft weinig sociale contacten te hebben en daar last van heeft, wel eenzaam is, ook al woont hij met een ander in huis of in een gezellige buurt. De problematiek op dit moment is dat met name ouderen niet allemaal zeggen dat de vrijwilliger die normaal gesproken bij hun komt, of de hulp die bij hen komt, op dit moment willen ontvangen, omdat ze wat schrik hebben: wat doet het in deze coronatijd? Om te zeggen dat wij een trendbreuk verwachten door de maatregelen, dat gaat mij wat te ver, want ik weet

niet of we dat waar kunnen maken. Want als je meer aandacht hebt en het besef groeit dat het niet nodig is, dat je je alleen voelt, dan hopen we ook dat we meer mensen bereiken, dus dat zou ook kunnen duiden op succes als juist het aantal eenzamen, dat we bereiken, groeit. Maar nu met de achterkant van corona, als we allemaal weer een beetje naar een nieuw normaal toe gaan, is het maar de vraag of niet meer eenzaamheid in beeld krijgen dan dat we voor corona hadden. Ik ben blij dat we er in elk geval oog voor hebben en dat we er nu meer aan kunnen doen. De mensen die zich eenzaam voelen, kunnen we ook bereiken. Meerdere fracties vroegen iets over het lokale preventieakkoord. In het kader van corona staat dat even stil, de voorbereidingen daarvoor. We willen dat wel graag zo snel mogelijk weer oppakken, maar het preventieakkoord doen we niet alleen. Dus al zouden onze medewerkers daar weer tijd voor hebben, we zijn daar ook afhankelijk van de samenwerking met maatschappelijke partners. Zoals u zult begrijpen: in het sociaal domein zijn ook heel veel maatschappelijke partners op dit moment erg druk bezig met alternatieven en flexibele dienstverlening in het kader van corona. Die moeten straks de reguliere dienstverlening weer oppakken. Dat doen we zo snel mogelijk, want het is een belangrijk onderwerp, omdat het het bewustzijn versterkt over gezond gedrag en gezond leven. Ik denk dat als corona iets duidelijk maakt, dan is het ook wel dat gezondheid bij elk ziektebeeld van belang is, maar zeker ook bij corona. De aandacht voor gezondheid wordt, denk ik, sterker. Meerderen vroegen iets over 'pubers in de spotlight'. We hebben inderdaad een Hackathon gehad, eind vorig jaar, met pubers. We waren met de pubers in gesprek om daar een vervolg aan te geven, zowel richting de chillplekken als richting andere onderwerpen. Op dit moment gaat eigenlijk alle aandacht uit naar: hoe we dat doen op dit moment in coronatijd, hoe komen we de zomer door? Ook terecht, dat daar aandacht voor werd gevraagd door een aantal fracties. Ook dat doen we in gesprek met organisaties die bij de Hackathon betrokken waren, met jeugd- en jongerenwerk, met WijWijs, met de sportclubs. We pakken daarna het gesprek over de chillplekken ook zo snel mogelijk weer op, maar we gaan eerst zorgen dat de jongeren in deze zomervakantie zich ook gewoon op een leuke manier in Lansingerland bezig kunnen houden. Dus daar gaan op dit moment de gesprekken over. Dan kom ik bij de VVD, u vroeg aandacht voor voldoende voorzieningen voor begeleid wonen. Ik denk dat dat een wens is, die misschien wel bij ons allemaal in het hart zit. Als we voor kwetsbare kinderen een zo thuis mogelijke situatie willen realiseren (...) ben ik er weer? Mevrouw Draak vroeg aandacht voor begeleid wonen. Horen jullie mij? Oké. Mevrouw Draak vroeg naar voorzieningen voor begeleid wonen. Dat is, denk ik, een vraag die bij ons allemaal leeft en we ook al eerder aan de orde hebben gesteld. Het zou natuurlijk harstikke mooi zijn als kinderen die wel naar een soort van zelfstandigheid toe kunnen en willen, dat kunnen doen in de buurt waar de ouders en het netwerk zijn, want het is heel belangrijk dat die kinderen kunnen terugvallen op hun netwerk en andersom ook, dat het netwerk af en toe de neus om het hoekje kan steken, omdat het toch kwetsbare kinderen zijn. We denken inderdaad na, ook in combinatie met mijn collega Arens, over wat we kunnen bieden en wat we nodig hebben voor de jongvolwassenen. We noemen dat ook wel 18- en 18+ problematiek of uitdaging. Dat krijgt dus een plekje, waarschijnlijk in de woonvisie, maar in elk geval in het denken voor welke groepen we echt nog iets nodig hebben in Lansingerland. Dan is dit er eentje van. Als u ook doelt op beschermd wonen: zoals u weet, denken we ook daar over na. Dat is ook in opdracht van de regio, waar een wens is om te zorgen voor meer geografische spreiding, omdat het ook daar goed is dat volwassenen met problematiek ook dichterbij hun netwerk kunnen blijven en omdat het aan de andere kant ook niet goed is dat al die plekken of een groot deel van die plekken in de stad geconcentreerd is. Dus ook daar wordt over nagedacht en ook dat krijgt een plekje in de gesprekken over wat waar nog moet landen als wij nadenken over Wilderszijde en eventuele inbreidingslocaties, die we nog hebben, en het krijgt ook aandacht in de woonvisie met mevrouw Arends. Toevallig had ik er vandaag overleg over met de overburen 3B Wonen. Mevrouw Draak gaf ook nog aan het dapper te vinden dat we in ons voorwoord iets opmerken over het gesprek dat we aangaan met inwoners over wat bij het leven hoort en wat een hulpvraag is. Mevrouw Verhoef haakte daar ook op aan. Zij gaf aan wat de heer Jonker ook aangaf: het mag natuurlijk niet zo zijn dat mensen daardoor geen hulp krijgen. Mevrouw Verhoef zei: dat je de systeemwereld leidend laat zijn en de leefwereld gaat oprekken. Dat is niet de bedoeling. Het is de bedoeling dat we het eerlijke gesprek voeren, want soms is het zo dat we nu een kind helpen met hulp, maar dat het soms misschien wel goed is of wijzer om het gezin te helpen om er mee om te gaan. Dat is soms effectiever dan alleen een traject inzetten met een kind. En dan als het traject is afgelopen en het kind nog steeds hulp nodig heeft, dan een nieuw traject te starten of een zwaarder traject. Wat dat betreft, doen we inderdaad een ander gesprek. Dat is niet een gesprek vanuit de systeemwereld gedacht, maar dat is een gesprek zoals we eigenlijk 'versterken van veerkracht' hebben bedoeld: wat heb je nodig om dat kind te laten floreren? Zodat dat kind voelt dat het ertoe doet en dat het kind ook daar komt waar hij de waarde heeft, dat het gezin waar hij thuis is hem daarbij kan helpen en ondersteunen. En als daar hulp bij nodig is, dan komt daar hulp bij. Als het permanent is, dan is dat permanent. Maar we hebben het idee dat ook door de groei, waar ook al aan gerefereerd is, soms te makkelijk om hulp wordt gevraagd, terwijl het misschien ook op een andere manier kan worden geboden. Mevrouw Bouman merkte op, dat het boekje met beleidsaccenten en pilots ontbreekt en dat ze dat jammer vindt. Ja, ik ben wel blij dat we dit jaar die evaluatie doen, want dat is de reden waarom het nu ontbreekt. We nemen het mee bij de evaluatie van de beleidsaccenten, omdat we dan ook gaan kijken wat we de

komende twee jaar doen en of de beleidsaccenten wel of niet moeten worden bijgestuurd. U gaf ook aan, dat er heel veel meer vragen zijn gesteld en wat dat dan betekent. Ik zie die vragen eigenlijk op eenzelfde manier als hoe we omgaan met jeugdhulp. Als je er in geïnteresseerd bent het is dichtbij en het wordt bij je gebracht en je leest het en je zit er ook al een aantal jaar in, dan weet je ook wat meer wat er speelt. Dan stel je misschien ook meer verdiepende vragen dan wanneer je voor de allereerste keer zoiets leest. Dus ik ben er niet perse teleurgesteld in dat het er vorig jaar maar 6 waren en dat het er nu 80 waren. Ik denk wel dat het goed is om bij de evaluatie ook te kijken naar op welke manier we de rapportage naar de raad brengen en op welke manier de commissie of de raad die rapportage wil bespreken. Dat is wel goed om mee te nemen in de evaluatie. U gaf ook aan, dat er overschrijdingen zijn bij de WMO en jeugdhulp, dat klopt. Daar zijn we helaas niet uniek in. Dus dat betekent dat we ook niet zomaar bij de bureaus kunnen gaan kijken hoe je dat keert. Waar goede ideeën zijn, die proberen we natuurlijk wel over te nemen, maar of dat direct betekent dat de kosten van de WMO naar beneden gaan, dat is maar zeer de vraag, want we hebben een grotere groep steeds ouder wordende senioren in onze gemeente en daar prijzen we ons natuurlijk gelukkig mee, want het is hartstikke mooi en het zegt ook iets over de kwaliteit van leven hier. Maar het betekent dat er ook wel uitdagingen mee komen. Eentje is op het terrein van wonen, waar mijn collega het net over heeft gehad. Een andere is dat als mensen zelfstandig blijven wonen, ze ook gebruik moeten maken van voorzieningen. Dat is bijvoorbeeld begeleiding, maar dat is soms ook gewoon woningaanpassing of hulp bij het huishouden. Zoals wij al in meerdere brieven hebben aangegeven, is hulp bij het huishouden een heel populair artikel op dit moment. Dat heeft heel veel te maken met de manier waarop op dit moment wordt omgegaan met de eigen bijdrage. Centraal door de rijksoverheid wordt iets beslist en decentraal in de gemeente plukken we daar, in dit geval, wat zure vruchten van. Dat is heel jammer, want er zijn mensen die best wel een wat grotere bijdrage zouden kunnen betalen voor een maatschappelijke voorziening. Dan vroeg u nog: zitten we nog goed aan de poort als het gaat om de jeugdhulp? Dat ben ik met u eens, dat er in de jeugdhulp veel jongeren instromen en bij ons wel de rekening presenteren zonder dat zij dat zelf weten, maar die wij niet aan de voorkant hebben gezien. Dat is waarom we afgelopen jaar vooral aan het kijken zijn, waar we die jongeren wel naar onze poort kunnen toe geleiden, zodat ze niet via een andere route de jeugdzorg in gaan en wij inderdaad alleen die rekening zien of die verlengingsgesprekken aangaan. Dat is de reden waarom we die JOS'ers nu op school hebben en starten met de POH'er. Dat betekent inderdaad ook, dat we het gesprek aangaan met de zorgaanbieders. Het is natuurlijk ook goed om bij de zorgaanbieders te laten weten dat die rekening bij ons komt en dat het heel vervelend is dat we daar zo weinig op kunnen sturen. En omdat we dan niet het hele gezin hebben meegenomen, bijvoorbeeld in een brede uitvraag. Mevrouw Bouman vroeg of het goed gaat met de jeugd, omdat er zoveel groei isesignaleerd. Ja, dat is dus eigenlijk een interessante vraag, want aan de ene kant kunnen we als gemeente zeggen: de decentralisatie heeft dus in elk geval de zorg dichterbij gebracht. Dat was één van de opgaven: beter bereikbaar, we zijn beter aanspreekbaar met één team jeugd hebben we ook een veel duidelijker gezicht, dus dat is hartstikke goed. Aan de andere kant is er wel een aantal deelgebieden binnen het aanbod dat we nu hebben, die zo sterk groeien, dat we ons ook wel afvragen of dit de goede tendens is en waar die jongeren vandaan komen. Dat is de vraag waar we op dit moment heel hard mee bezig zijn. Kunnen we die jongeren op een andere manier helpen? Is alles daadwerkelijk jeugdzorg? Of zijn er ook andere mogelijkheden om kinderen te helpen, die met problemen te maken krijgen? Of kunnen we ook ouders helpen om zich sterker te voelen in de opvoeding? U vroeg ook nog naar de wachttijden. Dat is ook altijd een lastige kwestie, want als je de wachttijden naar beneden brengt, dan moet je meer inzetten en dan kost het meer geld. Als je iets anders om wil gaan met geld, moet je misschien even wachten. Soms blijkt dat iemand die op een wachtlijst staat op een andere manier toch een oplossing vindt voor zijn problematiek, zelfs bij de gespecialiseerde jeugdzorg, ineens van de wachtlijst verdwenen is als hij gebeld wordt met de vraag of we nog kunnen helpen. Wachttijsten zijn fluïde en interessante fenomenen. Dan vroeg u nog of er nog een vervolg komt op de gesprekken, die zijn gedaan rond de wensen die ouderen hebben bij het zelfstandig blijven wonen. Als u doelt op de onderzoeken en de gesprekken die in Bleiswijk zijn geweest bij het parelduiken, dan komt daar inderdaad een vervolg op met het project 'langer thuis'. Daar krijgt u binnenkort of op iets langere termijn, afhankelijk van hoe de ontwikkelingen zich laten zien, weer een informatie avond en uiteindelijk een document wat in de commissie en de raad door gaat. Dan kom ik bij de CU. U sprak lof over het ene team jeugd, dat ben ik het met u eens. Ook in het contact met de huisarts is dat prettiger en zeker als we de POH'er bij de huisartsen kunnen introduceren, hopen we dat het contact met de huisartsen ook beter wordt. Overigens moet ik zeggen dat het in elk geval in één van onze kernen inmiddels al een stuk beter is en we hopen dat de introductie van de praktijkondersteuner huisarts ook daar echt wel zijn schaduw vooruit werpt naar andere kernen en andere huisartsen. Ik ben er iets positiever over gestemd, dan dat ik geweest ben. Over chillplekken en eenzaamheidsbestrijding heb ik het al gehad. U vroeg ook nog iets over ouderen die willen blijven wonen in de wijk en u verwees naar het rapport van de rekenkamer. Ik denk dat het goed is om bij de behandeling van dat rapport van de rekenkamer inderdaad onderwerpen rond ouder worden en wonen en anticiperen op dat ouder worden uitgebreid te bespreken. Wat doen we nu, wat is de verantwoordelijkheid van wie en hoe gaan we

daarmee om? Daar zitten echt meerdere kanten aan dan of alleen maar wonen of alleen maar zorg. Dan kom ik bij D66 over de kosten. Ja, het is inderdaad een realiteit dat het beperken van de groei misschien wel een duidelijker opdracht is dan het beperken van de kosten, maar we proberen toch op allebei winst te boeken. Bij het beperken van de groei eigenlijk vooral met het gesprek: wat is er nodig? Dan zit de groei ook niet alleen maar in het aantal kinderen of ouderen, maar soms ook in wat we ze bieden. Wat we afgelopen jaar hebben gezien, is dat we kinderen op een duurder traject krijgen voor dezelfde soort problematiek in het verleden. Dus daar loopt het aan twee kanten uit de pas, dus daar proberen we aan twee kanten sterk te krijgen waar het in zit en hoe we dat kunnen ombuigen. Dan heb je beperking van de groei, maar dan doe je ook iets aan die kosten. We proberen dus inderdaad niet te sturen bij de poort, of te laten leiden bij de poort, door een beperkt budget, want we vinden wel dat een kind of een volwassene, die hulp nodig heeft, dat hij ook die hulp moet krijgen. Maar we zeggen wel: kijk serieus en zet iets realistisch in. Neem niet perse het duurdere arrangement voor de zekerheid, voor de veiligheid, maar doe dan een check al dan niet met een collega m.b.t. wat hier de best passende hulp en traject is. U vroeg ook aandacht voor de coronatijd. Het landschap is op dit moment inderdaad anders. We hebben wel gehoor gegeven aan de oproep van het rijk om flexibel en als een betrouwbaar partner om te gaan met alle zorgaanbieders. Bied ze de ruimte om alternatieve hulp aan te bieden. En daar maakt eigenlijk elke zorgorganisatie gebruik van en ik denk dat dat goed is, want daardoor wordt er wel heel veel zorg verlening en ondersteuning en hulp verleend op een andere manier en daar zien we eigenlijk ook wel weer mooie en positieve dingen uit. Ik denk dat het goed is om deze coronaperiode te evalueren en te kijken naar wat we mee kunnen nemen van de dingen die we nu doen naar misschien wel een andere manier van dienstverlening, die misschien wel efficiënter of effectiever is. GL heb ik al gehad, het versterken van veerkracht van de PvdA heb ik ook gehad, blijft nog over de druk op de vrijwilligers. Mooi dat u dat nog aanstipt, want dat is ook nog een belangrijk punt. Want als je vrijwilligers kwijt raakt, en dat is net als bij mantelzorg, dan heb je twee mensen met een vraagstuk. Dan heb je een vrijwilliger die overbelast is of gedesillusioneerd en je hebt iemand die door die vrijwilliger juist op de been gehouden werd en nu ook alleen zit. Daarom zijn we nu bezig met het maken van zo'n menukaart. Die menukaart moet door de vrijwilliger als de organisatie, waarvoor werkt, als een soort verwijzer wat meer handvatten geven: wat mag je nou verwachten als vrijwilliger bij het gezin of het adres waar je vrijwilligerswerk doet en hoe lang is dan redelijk, wat je aan ondersteuning biedt en wat mag een gezin of een inwoner van je verwachten? Dus we hopen dat dat voor de vrijwilligers wat meer handvatten geeft om ook op zichzelf te letten en de organisatie ook weer handvatten geeft om met de vrijwilliger dat gesprek aan te gaan over wat goed is en waar hij moet oppassen dat hij niet teveel inzet pleegt. Dus daar hebben we meer aandacht voor en dat willen we natuurlijk heel graag evalueren als we daarmee bezig zijn, maar over een half jaar lijkt iets te vroeg omdat we nu nog de puntjes op de i aan het zetten zijn voor die menukaart zelf. Volgens mij heb ik dan alle vragen die bij mij lagen gehad voor deze eerste termijn.

Tweede termijn

De heer Crielaard, L3B: Allereerst de woonurgentie. Ik realiseer me heel goed, dat de regels erg strikt zijn. Wethouder Arends geeft aan, dat inwoners actief moeten zoeken en zich in moeten schrijven voor sociale huur, maar de wachttijden zijn wat lang. Ik dacht zelf ongeveer 50 maanden, ik hoor de heer Barendregt 81 maanden zeggen. Mijn vervolgvraag is: wat betekent het dat inwoners zich eigenlijk te allen tijde in moeten schrijven bij Woonnet Rijnmond, ook als zij niet woningzoekende zijn. Als zij zich zouden inschrijven op het moment dat zij woningzoekende worden, dan ben je nog wel heel lang aan het wachten voor je in aanmerking komt. Dan had ik nog een vraag over het woningaanbod voor ouderen. Heeft het college ook mogelijkheden voor de woonvorm Knarrenhof nog onderzocht? Tot slot heb ik nog twijfel over mijn vraag over schuldhelpverlening, of die wel of niet beantwoord is, dus die ga ik voor de zekerheid nog een keer stellen. In hoeverre wordt bij mensen die in een schuldhelpverleningstraject ook gekeken naar achterliggende oorzaken, waarom zij in de schulden terecht zijn gekomen, zoals een depressie? Dank u wel.

Mevrouw Draak, VVD: Bedank voor de antwoorden. Ik heb bij mevrouw Arends, denk ik, niet gehoord mijn vraag over de zorg als focussector en wat onze gemeenteconsulenten daarin zelf kunnen betekenen om mensen richting de zorg te bewegen, daar is immers werk genoeg. En ik wil wethouder Van Tatenhove even bedanken voor haar reactie op het punt over het aangaan van het echte gesprek. Ja, mooi dat in dit debat ook de invalshoek van mevrouw Verhoef wordt gehoord, dus dat je hetzelfde onderwerp van twee kanten kan bekijken. Ja, de lijn die de wethouder uitdraagt, kunnen wij ons als VVD-fractie zeer in vinden. Daar wilde ik het verder bij laten.

Mevrouw Bouman, CDA: Eerst dank aan de beide wethouders voor de beantwoording van de vragen. Ik heb nog even een reactie naar mevrouw Arends. Zij zegt: bij de uitkeringen zakt het van 2,7% naar 2,5%. Dat is natuurlijk prachtig, maar er zit toch wel een vervolgvraag aan het geheel, want in de stukken

wordt ook nog even genoemd dat in mijn optiek nog het nodige gedaan zou moeten worden om te kunnen voldoen aan het collegeakkoord, namelijk 15% reductie minder inwoners met een uitkering. We hebben in 2019 natuurlijk een prachtig jaar gehad, waarin de economie goed was. Nu weer helaas anders. Wat doet dat met de doelstelling van 15%, want over anderhalf jaar dan is het zover, in 2022. Volgens mij zitten we er nog enigszins ver van af. Er is al veel gezegd over huisvesting enzovoorts en dat wachten wij allemaal af. Ik heb nog wel een vraag bij ouderen dagbesteding. Er is toch wel meer behoefte aan dagbesteding, dat hebben we ook gehoord in de toelichting. Er is vooral behoefte aan specialisatie in dagbesteding. In hoeverre is dat al in het onderzoek? Wat kunnen we daarin verwachten? Op welke termijn gaat dat plaatsvinden? Of ik het goed begrepen heb: de begeleiding in de eigen woonomgeving. Bij de volwassenen is dat ook aangekaart. Ik heb begrepen dat er minder mensen in de klinieken blijven, men wil ze zo snel mogelijk naar huis laten gaan. Maar de kosten van de begeleiding gaan dan toch wel erg stijgen, heb ik begrepen. Ik heb gezien of gelezen, dat er passende ondersteuningsmogelijkheden misschien zijn. Wat zou er dan in deze dan een andere vorm van begeleiding kunnen komen? Misschien is daar iets over te zeggen. Ook daar zullen hopelijk weer de kosten naar beneden gaan. Ik hoorde mevrouw Verhoef zeggen: de financiën zijn voor het CDA toch wel van belang? Ja, absoluut. We hebben niet voor niets de motie gedaan om te kijken van: hoe houden we de kosten in de hand c.q. aan welke knoppen kunnen we draaien? Het is voor ons echt een punt, dat waar een klant een beroep doet op het sociaal, waar hij rechten aan kan ontleen en recht op heeft, dat het ook geactiveerd moet worden, zowel in de maatvoorziening, dan wel in financiën. Dus ook daar kijken we naar, maar je moet het wel enigszins in relatie bekijken, waar kunnen we toch maatregelen treffen om de kosten in de hand te houden. Dank.

De heer Barendregt, WIJ: Ik zal even heel kort reageren op de wethouder Arends en op een aantal fracties. Wethouder Arends heeft nauwkeurig geluisterd naar mijn bijdrage en mijn vragen van een antwoord voorzien. Ik hoop dat ze ernaar zal handelen. Dan even m.b.t. het CDA en die 15% reductie. Ja, ik denk als het het college niet is gelukt bij hoogconjunctuur om die reductie voor elkaar te krijgen, zal het heel lastig worden bij een laagconjunctuur. Ik denk wel dat het goed is om de focus te houden om eraan te gaan werken. Dan nog even op L3B: ja, eens met de heer Crielaard. Het is natuurlijk bizar dat je moet inschrijven bij Woonnet Rijnmond als je helemaal niet zoekt, maar in het geval je ooit nog een keer gaat zoeken, ingeschreven moet staan. Daar komt het in feite wel op neer. Het is jammer dat het zo moet, maar dat is al heel lang zo, helaas. Goed dat er aandacht is voor die chillplekken, dat is altijd een punt van WIJ geweest, hij is urgenter dan ooit. De PvdA had het over nieuwe woonvormen voor ouderen, dat ondersteunen wij ook van harte uiteraard. Dan denk ik toch weer aan de oude hofjes, zoals we die vroeger ook wel kenden. Als ik nu naar mijn toekomst kijk en ik zou hier als oudere willen wonen, bijvoorbeeld in Berkel centrum, ja, dan is het heel beperkt. Er is een aantal particuliere initiatieven, maar dan moet je toch wel denken aan € 2.100 of € 2.200 per maand, wat je dan daar aan kwijt bent. Dan zal ik dat nu al moeten gaan sparen, waarschijnlijk zelfs gaan beleggen, wil ik er ooit voor in aanmerking komen. Ook de Romen € 1.200 per maand. Dat zijn heel forse bedragen. Dus zeer beperkte mogelijkheden, laten we daar ook echt aandacht voor hebben. Dank u wel.

De heer Lieverse, CU: De vragen die de CU naar voren gebracht heeft, zijn beantwoord door de wethouder. Bovendien, het is natuurlijk niet in de eerste plaats vraag en antwoord tussen de commissie en de portefeuillehouders. Ik vond een aantal opmerkingen, die gemaakt zijn, interessant. De heer Barendregt haalde een aantal opmerkingen van andere fracties naar voren en hij reageerde daarop. Wat de heer Jonker naar voren haalde is een thema, dat ik wel een keer belangrijk vind om uit te diepen en dit medium Teams is niet geschikt om dat te doen, namelijk: wat mag zorg kosten in het sociaal domein? De kosten zijn hoog op dit moment, maar ze moeten niet primair leidend zijn. Wat dat dan betekent, dat is dan wel interessant. Mevrouw Verhoef ging er eigenlijk ook op in, toen ze aangaf: er wordt gezegd dat de rek eruit is, maar hoe bepalen we dan de grens? Je bepaalt eigenlijk wat wel of niet bij een sociaal domein zou moeten horen. Dat zijn thema's die aan bod gaan komen als we de beleidsaccenten verder gaan evalueren. Maar het moet niet alleen een zin zijn van rapporteren, maar ook in de zin van kunnen bijsturen en bijstellen. Maar daar is dit medium Teams niet het meest geschikt voor, dus daarom houd ik het bij deze bijdrage.

De heer Jonker, D66: Allereerst wil ik de wethouders bedanken voor hun reactie en antwoorden op de verschillende vragen. Ik ga even kort in op een specifiek ding. Ja, ik wil graag de PIA ontvangen, de PIA's die er gemaakt zijn. Ik ben blij dat de wethouder gaat bekijken hoe en op welke wijze die kunnen worden gepubliceerd op de website, zodat inwoners zelf er kennis van kunnen nemen. Er kan eventueel sprake zijn van een lichte redactie bij bepaalde onderdelen, maar ik zie geen reden om daar niet transparant te zijn. Vergelijk bijvoorbeeld de ontwikkeling van de huidige corona app, die ook volledig transparant plaats vindt, of hoe die werkt. Ik ben blij met de opmerking van de heer Lieverse. Ik denk dat het goed is om op een moment in de toekomst eens te praten over wat we reëel vinden, meer strategisch, wat mag het kosten, dat sociaal domein en de verschillende aspecten? Want ja, het is goed

om daar, ieder vanuit zijn eigen politieke achtergrond, een debat over te voeren op een later moment. Daar wilde ik het voor nu even bij laten.

Mevrouw Gabin, GL: Ook wij willen de wethouders bedanken voor het wegnemen van onze zorgen, vooral op het gebied van de participatievragen. We blijven er echter bij dat er geen plek is voor onderbuikgevoelens bij ambtenaren, ook niet wanneer dat wordt opgevolgd door een onderzoek, dat moet namelijk niet dienen als startpunt, want die onderbuikgevoelens zijn meestal subjectief en met vooroordelen bekleed en niet altijd op objectieve feiten gebaseerd. Men moet trachten om alle schijn van ongelijkheid zien te vermijden. Dank u wel.

Mevrouw Verhoef, PvdA: Ik wil de wethouders bedanken voor hun beantwoording. Bij een aantal vragen heb ik nog een heel kleine aanvulling. Volgens mij is nog niet helemaal alles beantwoord. Ik had een vraag gesteld rondom het thema de druk op de woningmarkt. Of de nieuw woon- en zorginitiatieven, de kaders daarvoor, of die ook zouden kunnen worden geformuleerd in de woonvisie of een ander logisch beleidsdocument. De woonvisie is wel genoemd, maar in een andere context, niet in die context van nieuwe woon- en zorginitiatieven voor ouderen bijvoorbeeld, of voor volwassenen die beschermd of dicht bij huis willen wonen met een beperking bijvoorbeeld. Dat is dus nog een vraag die nog beantwoord kan worden. Zoals wethouder Van Tatenhove het verhaal uitlegde over de veerkracht, de grenzen van wat je nodig hebt om dat kind in jouw gezin te laten floreren, dat is heel mooi gezegd. Natuurlijk is dat een heel goede insteek, maar bij de beantwoording van de vragen en ook tekst, zoals het nu in het stuk staat, spreekt er echt uit van: de grens moet eigenlijk aan de kant van de leefwereld worden opgerekt, omdat het financieel, dus in de systeemwereld, die ruimte er niet lijkt te zitten. Dus ik zou wel qua bewoording of verwoording dat op een andere manier willen doen, willen vragen. Ook rondom de vrijwilligers, de druk die daar op ligt. De wethouder beaamt dat. De menukaart kan natuurlijk best wel een goed handvat zijn voor vrijwilligers, organisaties en ook de verwijzer, maar uiteindelijk zei de wethouder wel: dat kun je gebruiken als een soort bespreekmenukaartje. Maar uiteindelijk moet dan de organisatie in gesprek met de vrijwilliger van: je doet te veel of je doet te weinig. Ik vind dat toch iets heel anders dan wanneer je nu evalueert hoe het staat in de breedste zin met die werkdruk. Wat gaan we eraan doen, bijvoorbeeld met die menukaart, en wat levert dat op? Dan over een half jaar of een jaar of langer: wat levert dat dan op? Dat vind ik wat anders dan de menukaart en het gebruik daarvan evalueren. Mevrouw Draak: Ik wil iets vragen aan mevrouw Verhoef. Aangezien u en ik uit hetzelfde stuk tekst iets totaal anders opmaken, zou het natuurlijk ook zo kunnen zijn, dat niet de tekst aangepast moet worden, maar dat je er gewoon op twee manieren naar kan kijken en dat het antwoord van de wethouder daarop toch geruststellend zou moeten zijn. Bent u dat met me eens? Mevrouw Verhoef: Nee, dat is precies wat ik zeg. Als de wethouder het zegt, stelt het mij gerust. Ik lees heel duidelijk betrokkenheid in dat stuk richting het welzijn van onze inwoners. Daar twijfel ik eigenlijk niet aan, maar zoals het was geformuleerd, en ook het feit dat die gesprekken door de wethouders blijkbaar nog moeten worden aangegaan, althans dat zei de beantwoording, dacht ik: wat speelt er nou precies, wat moet er nou worden opgerekt? Dat wil ik graag scherper hebben, maar daar kunnen we, wat de heer Lieveerse zegt, beter in een heel andere context over praten en dan over de grenzen van de kosten bespreken. Zoals de wethouder nu zei, kan ik me daar op zich wel in vinden. Ik had nog één afrondend punt, als de voorzitter het mij toelaat, en dat is eigenlijk te zeggen: ik hoor zoveel zorgen van allerlei fracties over het tekort aan woningen, geschikte woningen voor ouderen, maar ook mensen die in een urgente situatie komen, bijvoorbeeld door een scheiding, dan denk ik dat we vanavond een hele mooie aanloop hebben genomen naar het besprekspunt in de commissie ruimte aanstaande maandag. Dat gaat over dichter of meer bouwen op Wilderszijde en eventueel in Bleiswijk eventueel planoptimalisatie. Dat het een hele mooie opstap is geweest. Bedankt.

Beantwoording college

Wethouder Arends: Als u het goed vindt, zal ik weer starten met de beantwoording. De heer Crielaard vroeg nog naar de wachttijden, dat is lang en dat inschrijven, ja, dat klopt. Het is nog altijd zo dat je je eerst moet inschrijven en dat de inschrijfduur belangrijk is om in aanmerking te komen voor een woning. Dan heb je ook direct-kans woningen, dus het is niet zo, dat als je niet lang ingeschreven staat, dat je dan helemaal geen kans maakt. Het is wel belangrijk om je in te schrijven en het liefst zo snel mogelijk. Dat gebeurt vaak door 3B Wonen, zij vragen dat, en ook de gemeente, bij 18-jarigen direct: wil je je inschrijven om ook de kans op een woning, mocht je daaraan toe zijn, groter wordt. Hij vroeg ook of bijvoorbeeld de Knarrenhof onderzocht is. Er is een initiatief over de Knarrenhof in Lansingerland, daar heb ik zelf ook meerdere keren mee gesproken. We hebben ook gekeken voor hen of er een locatie is. Zij weten ook waar mogelijkheden zijn. Vanuit hun is het ook belangrijk om daar een keuze in te gaan maken. Ze hebben wel een uitvraag gedaan of mensen gebruik zouden willen maken van de Knarrenhof. Daarin zien zij wel veel vraag. Wij hebben ook in ons coalitieakkoord aangegeven: waar een initiatief is, zouden we dat mogelijk willen maken. Maar we zijn daar dus over in gesprek met de initiatiefnemers van

de Knarrenhof. Mevrouw Draak stelde nog de vraag over de focus van de zorgsector. In het arbeidsmarktoffensief hebben wij andere sectoren aangegeven. Dat was nog voor de coronatijd. Binnen de MRDH waarbinnen we nauw samenwerken en waar we ook de human captain agenda hebben voor Zuid-Holland, die Lansingerland ook ondertekend heeft, daar is de sector zorg wel één van de focuspunten, dus daar doen wij ook in me. Vanmiddag heb ik contact gehad met het werkgeversservicepunt, om vooral te kijken naar waar er in de sector minder werk is en waar in een sector meer werk is: hoe doen we nou die matches? Er zijn medewerkers van het Elysium. Het Elysium is dicht geweest, ja, die zijn werkzaam gekomen bij Dirk van de Broek. Dat is een mooi voorbeeld, dat ook dichtbij ons en in onze eigen gemeente eigenlijk die match op een andere manier gemaakt wordt. Ook voor de zorgsector. Iedereen is er wel van bewust, die zorgsector kan een opleiding bieden en wij de begeleiding of ondersteuning daarvoor. Als er iemand is die die stap wil maken van werk naar werk en daar is zo'n human captain agenda ook voor geschikt, dan zijn daar al die mogelijkheden ook aanwezig. Mevrouw Bouman en de heer Barendregt zeiden: we hebben toch een prachtige ambitie, een reductie van 15% van de uitkeringen, hoe staat dat nu, ook in coronatijd? Ja, die doelstelling moeten we wel opnieuw tegen het licht houden en opnieuw kijken of het reëel is. Ik heb van de week ook een bespreking gehad met een medewerker van het UWV en dan zie je ook een stijging in Lansingerland van WW-aanvragen van 13%. In de regio Zuid-Holland centraal is dat wat hoger, 14%, en landelijk is het 17%. Wij verwachten wel dat vanaf de zomer, dat het kortdurende WW-uitkeringen zijn, dat de instroom naar de bijstand meer zichtbaar gaat worden vanaf de zomer. Daarnaast zie je ook dat het aantal vacatures met 25% gedaald is. De kans op een baan wordt ook aanzienlijk lager. Het begint wel weer iets aan te trekken, want we zien natuurlijk dat er meer openheid komt, ook voor de horeca. Dat is natuurlijk gunstig voor mensen die een baan zoeken, dat er weer meer mogelijkheden zijn. Het is natuurlijk niet zo dat we die focus niet meer houden, meneer Barendregt zegt terecht: houd alsjeblieft die focus, dat willen we natuurlijk ook, we vinden een baan heel belangrijk, dat is preventie voor zorg en welzijn, want je gaat gewoon beter in je vel zitten als je gewoon lekker aan de slag bent, dus die focus behouden we wel, maar we zullen wel in de coronatijd opnieuw moeten kijken naar die ambitie. En ik kan me echt wel voorstellen dat we de ambitie daarop gaan aanpassen, maar hoe die eruit gaat zien, dat weet ik nu nog niet, daar moeten we echt nog met elkaar naar gaan kijken. Mevrouw Verhoef vroeg nog extra aandacht voor de woondruk, ze vroeg of woon- en zorginitiatieven plaats krijgen in die woonvisie. Ja, die kunnen inderdaad plaats krijgen, die krijgen ook plaats. Bijvoorbeeld ook beschermd wonen, waarin we een toename gaan doen. Wethouder Van Tatenhove en ik werken daar nauw in samen m.b.t. het vraagstuk wonen, maar ook met zorg, dat is een combinatie. Dat krijgt een goede plek in de woonvisie. Volgens mij heb ik hiermee de vragen beantwoord, dank u wel.

Wethouder Van Tatenhove: Nog een paar vragen voor mij. De vraag van L3B in hoeverre bij schuldhulpverlening ook wordt gekeken naar de achterliggende problematiek. Dat doen we inderdaad. Dat doen we als we denken dat er achterliggende problematiek is, dat een brede uitvraag wordt gedaan als daar aanleiding voor is mensen ook weer de hulp of ondersteuning krijgen die ze nodig hebben om ook aan die achterliggende problematiek te gaan werken, want anders kom je met die schuldhulpverlening misschien ook minder ver dan wanneer je het gecombineerd aanpakt. We zijn er natuurlijk op gefocust dat mensen zonder schulden het leven weer zelf kunnen oppakken. Dan stelde mevrouw Bouman nog de vragen die in de eerste termijn niet aan bod waren gekomen rond de dagbesteding. U zei: ik heb gelezen dat er behoefte is aan specialisatie, op welke termijn speelt dat dan en horen we daar iets over? Op dit moment verkennen we wat nou eigenlijk wenselijk is en ook of dat dan vooral in het voorliggende veld is of ook bij maatwerk het geval is. We verwachten dat we daar aan het eind van het jaar iets meer over kunnen zeggen, want daarover zijn we in gesprek met onze maatschappelijke partners om een scherp beeld te krijgen van de behoefte en of we die kunnen realiseren in Lansingerland en waar. Dan stipte u aan, dat als mensen intramuraal hebben gewoond en zelfstandig gaan wonen, maar wel begeleiding nodig hebben, dan stijgen voor ons de kosten omdat wij verantwoordelijk worden voor die begeleiding. Maar waarschijnlijk komen ze dan al uit een duurdere voorziening in de WMO, dus in die zin wordt het als het goed is wat goedkoper, behalve natuurlijk als ze van elders komen en ze komen weer terug in de buurt wonen waar hun netwerk is, dan zijn het voor ons nieuwe inwoners en in de WMO zijn het dan nieuwe cliënten. Dan heeft u gelijk, op dat moment wordt het duurder. Maar het wordt niet duurder als het vanuit intramuraal naar extramuraal gaat met begeleiding. Ik denk dat het goed is als mensen, die zelfstandig kunnen wonen, ook die kans krijgen, zeker als hun netwerk hen daarbij kan helpen, dat ze dat dan ook kunnen doen in de directe omgeving van dat netwerk. Mevrouw Verhoef kwam nog even terug op de passage over de vrijwilligers. Ik heb het idee dat u vraagt naar een soort nulmeting: weten we nu hoe onze vrijwilligers het op dit moment ervaren en kunnen we dan straks kijken of het inderdaad ook effect heeft? We kunnen kijken of we zo'n nulmeting kunnen doen, zodat we een beeld krijgen hoe de vrijwilligers er op dit moment in zitten en dan later ook kunnen zien of het helpt om zo'n instrument in te zetten. Dat is overigens niet alleen voor de aanbieders en voor de verwijzers, maar het is ook voor de vrijwilliger zelf een soort handvat om te kijken: wat mager van mij verwacht worden, wat past qua vrijwilligerswerk bij mij en wat past niet bij mij? Het is ook aan de voorkant een middel om kritisch te

kijken naar waar je je als vrijwilliger aan verbindt. Het is meestal wel vrijwillig, maar niet helemaal vrijblijvend, dat is weleens goed om dat te zeggen. Je gaat ook wel een soort verplichting aan als je vrijwilligerswerk doet. Dan sluit ik wel aan bij de oproep van de heer Lieveerse. Dat lijkt me heel interessant om met de commissie eens een benen-op-tafel-sessie te doen: wat mag zorg eigenlijk kosten, wie mag er iets zeggen over wat er bij veerkracht hoort en waar er nog ruimte zit in de veerkracht van een gezin, hoe staan we daar tegenover. Bij zo'n evaluatie van: waar staan we op dit moment, hoe gaan we naar de toekomst, is zo'n benen-op-tafel-gesprek van: hoe zitten we erin en wat past nou bij Lansingerland en wat leren de cijfers uit de afgelopen periode ons en hoe gaan we naar de toekomst, ik denk dat dat hartstikke goed zou zijn. Dus ik neem die suggestie mee. Dank u wel.

De voorzitter: Ik weet niet of het reglement van orde voorziet in wethouders en commissieleden, die met hun benen op tafel gaan zitten, maar de suggestie is luid en duidelijk door gekomen en omarmd. Wethouder Van Tatenhove: Dan noemen we het een BOB-sessie. De voorzitter: Dat is ook prima. Dit was het bespreekpunt. Ik vraag aan wethouder Van Tatenhove: u heeft in AB toegezegd iets te zeggen over het coronatestbeleid, gaat u dat bij de coronabrief doen of bij de actualiteiten? Wat wilt u? Wethouder Van Tatenhove: Bij de coronabrief, dat is misschien wel het makkelijkst. De voorzitter: Die staat voor nu geagendeerd, dus daar geef ik u zo meteen het woord over.

5.b Raadsbrief update Coronavirus

De voorzitter: U kunt over deze brief eventueel nog een verhelderende vraag stellen, een opmerking plaatsen, uiteraard wel in de context van de commissie samenleving, want deze brief is ook besproken in de commissie AB.

Mevrouw Verhoef, PvdA: Er staat in die brief, en ik probeer hem snel op het scherm te krijgen, maar het lukt me even niet, iets over recreatie, over het vrij geven van de parkeerplaatsen en het verruimen van het beleid. Er is een situatie die ik wil aankaarten, waar ik de wethouders iets over wil vragen, maar het kan zijn dat het eigenlijk meer in de portefeuille zit van de heer Van de Stadt. De voorzitter: Dat is geen samenleving, maar AB. Ik denk eerlijk gezegd, dat het daar ook besproken is. Of niet? Mevrouw Verhoef: U weet nog niet wat ik ga vragen. Het gaat erover of de 1,5 meter maatregel gehandhaafd kan worden op de Rottebanbrug, waar met warm weer de jeugd continu op die brug is, daar de fietsers en wandelaars het heen en weer over die brug gaan belemmeren. Het is daar zowel qua gezondheid is daar een situatie, waar ook veel klachten en ook zorgen over zijn geuit. Daarnaast is er een veiligheidssituatie omdat de kinderen van de brug af springen en er boten heen en weer gaan, maar dat is inderdaad iets wat meer bij de heer Van de Stadt in zijn portefeuille ligt. Dus als de wethouder er iets over wil of kan zeggen, is het goed, anders ga ik via een andere route het aankaarten. Maar ik dacht: als ik het nu zeg, horen ook de andere fracties dat er zorgen zijn, want er staan soms 30 kinderen op die brug. Vroeger mocht je daar niet in het water springen, er stond een bord, maar dat bord is weg. Of dat is gedaan door iemand die dat mag weghalen of dat dat door de jongens zelf is gedaan, dat is weer een ander verhaal. Dat was de vraag die wij hadden op dit moment.

Mevrouw De Geus, GL: Ik vind het wel leuk dat mevrouw Verhoef dat zegt over die kano's, over dat water, want mijn man komt regelmatig mopperend thuis, want hij kanovaart daar en dan springen ze vlak naast zijn boot, zijn kano, het water in. Het is inderdaad wel iets. Zoals gezegd is gisterenavond in algemeen bestuur deze brief ook besproken. Eén van de punten was, dat het inmiddels een beetje achterhaald is, want de terrassen zijn inmiddels open. Ze zijn tweede Pinksterdag open gegaan. Mevrouw Arends heeft daar heel enthousiast over verteld, hoe het gegaan is en hoe goed het allemaal gegaan is. Misschien wil ze dat nog wel doen, want ik denk dat het wel bij samenleving hoort dan. Collega Ruijtenberg heeft gisteren gevraagd naar de Rotterdamdampas. Daar komt meneer Fortuyn nog op terug, wanneer het weer in actie gezet wordt, daar heeft hij nog geen antwoord op. Ook nog iets over de parkeerterreinen, waar mevrouw Verhoef het over had. Er wordt dan ook gemeld, dat de nachtrecreatie weer is toegestaan. Ik heb wel heel erg zitten denken: waar is dat dan binnen Lansingerland, nachtrecreatie? Daarmee wordt dan toch bedoeld, dat je gewoon in een tentje kan gaan slapen. Ik weet echt niet waar dat is. Dat is alles. Dank u wel.

De heer Jonker, D66: Ik weet niet precies wat in algemeen bestuur is besproken, maar ik wil vooral de oproep doen dat ook wij als gemeente snel mee bewegen met versoepelingen in die zin, dat we geen maatregelen hebben die strijdig zijn. Zo moest ik laatst aan mijn dochter uitleggen waarom ze wel mocht sporten met een hele groep, maar dat er om het skatepark nog hekken stonden. Er zijn misschien goede redenen voor, maar dat is eigenlijk niet meer uit te leggen. Ik hoop dat de gemeente goed nadenkt het zo consequent als mogelijk te houden in de uitvoering.

De heer Lieveerse, CU: Wat onze fractie vaststelt is dat de brieven over de coronamaatregelen op zich helder zijn, maar dat er in de samenleving heel veel interpretaties rond gaan. Er is zelfs sprake van

wildgroei. Om een voorbeeld te noemen, maar niet om te wijzen, maar om een voorbeeld te noemen van hoe dat eruit kan zien. Wij een bezoek aan de apotheek stel ik vast dat er rood/witte linten en strepen op de vloer zijn (..) en toch moet je afstand houden, aanplakbiljetten met talloze waarschuwingen. Eén van die waarschuwingen is: we nemen geen oude medicijnen meer in. Het is ronduit de taak van een apotheek om oude medicijnen in te nemen en niet te verwijzen naar het afvalbrengrstation, waar al een lange rij auto's staat. Ofwel, mensen gaan het nu in de restafvalbak gooien en dat is ongewenst. Al of niet met handschoenen, kan je gewoon medicijnen innemen. Zo kan ik meer voorbeelden noemen. De raadsbrieven geven op zich goede informatie, maar ik mis drie punten. Gemist worden de maatregelen rond gehandicaptenzorg en verpleeghuiszorg. Dat is voor een deel landelijk maar voor een deel ook lokaal. We hebben ook hier inwoners, die in de zorg werkzaam zijn. Ook zij hebben te maken met cliënten die problemen hebben, cliënten die ook in één van onze verpleeghuizen overleden zijn. Hoe ziet de zorg eruit? Wat kunnen wij hieraan doen? Een ander aspect is vooruit kijken. Wat zijn de maatregelen die nu bedacht worden bij de tweede golf, die een kwestie van tijd is. Ik zal Churchill te citeren met 'never let a good crisis go to waste'. Oftewel: we moeten leren van wat we nu mee maken voor de tijd die gaat komen. De raadsbrieven geven goede informatie over sporten en hoe de verenigingen dit oppakken, complimenten dus ook voor de verenigingen. Maar tegelijkertijd: er is heel veel angst. Hoe gaan we daarmee om? Ik sluit af met een voorbeeld: een moeder in mijn kennissenkring is zodanig bang dat ze zelf de deur niet meer uitgaat, ook de kinderen de deur niet meer uit laat gaan, naar school laat gaan, de deur op slot houdt, ook voor vriendjes die op bezoek zouden willen komen bij de kinderen. Mijn vraag hierbij is: bij alle informatie van de gemeente en de veiligheidsregio en GGD, is er niet een grotere taak voor de GGD om op dit gebied betere voorlichting te geven? Informatie kan helpen om angsten weg te nemen.

De heer Barendregt, WIJ: Een interessant punt, net van de PvdA, over de Rottebanbrug. Ik vroeg me af of die hele Rottebanbrug van de gemeente Lansingerland is. Iets vergelijkbaars zie ik bij de Berkelse Plas, waar ook springende zwemmers zijn te zien. De coronacrisis gaat natuurlijk gepaard met een stevige inperking van onze grondrechten. Het is aan de overheid om ons ter wille te zijn en dan met name om onze gezondheid, art.22 van de grondwet: de overheid treft maatregelen ter bevordering van de volksgezondheid. Van dit gegeven ziet WIJ de noodzaak in. We vinden wel dat bij handhaving naar de geest van de noodverordening gehandhaafd moet worden. Dit vraagt om beoordelingsvermogen en ook om een stukje tact bij de opsporingsambtenaar. Dit ook om blijvend draagvlak voor de maatregelen te creëren, de maatregelen moeten ook in verhouding staan tot het doel. Ik haak ook even aan bij D66. Zoals jullie hebben kunnen zien, heb ik ook vragen gesteld over het gemeentelijk bankjesbeleid. Als het verantwoord is om te omsingelen of het weg halen van bankjes ongedaan te maken, dan moeten we hier niet mee wachten. Ik ken een aantal mensen, die bijvoorbeeld naar het Gouden Hart gaan, het winkelcentrum, en die zijn al wat ouder en die kunnen dan net het bankje halen om daar even op te rusten. Dat kan nu dus niet. Dat is uitermate vervelend, want ze kunnen dus niet de deur uit. Dus de focus op de volksgezondheid is terecht, maar laat ook de coronamaatregelen beperkt in duur mogen zijn. Dank u wel.

De heer Bergwerff, CDA: Ik houd het kort. Wij vinden het een goede brief, verder geen aanvullingen. Dank u.

De heer Pat El, VVD: Allereerst wil ik het college en de ambtenaren bedanken voor al het werk dat verricht is en nog steeds verricht wordt in deze crisis, het coronavirus, dat helaas ook voor slachtoffers heeft gezorgd in onze gemeente. Daar wordt hard gewerkt om het in goede banen te leiden, daar wil ik even namens de VVD mijn waardering voor uitspreken. Dan de brief, een paar punten. Het college benoemt in de brief de problemen met de zogeheten TOZO, de wethouder die daarover gaat is vandaag aanwezig. Wij zijn blij dat het college daar aandacht voor vraagt. Het is natuurlijk heel erg belangrijk dat ondernemers niet in de problemen komen. Toch even aan de wethouder vragen wat er status is en hoe de wethouder erin staat. Daar zijn we even benieuwd naar. Dan heb ik nog een tweede vraag. We weten dat er tijdens de crisis een groot tekort was aan persoonlijke beschermingsmiddelen in heel Nederland, dat is niet iets wat de gemeente aangaat of de veiligheidsregio. We zijn toch kort even benieuwd wat daar de status van is. En ook in hoeverre er contacten zijn gelegd met, ik noem het maar even, de lokale bevolking. We zijn natuurlijk een regio van aanpakken, er zijn veel ondernemers, veel mensen die contacten hebben in het bedrijfsleven, misschien zelfs in China, die een bijdrage kunnen of nog kunnen gaan leveren, mochten de tekorten blijven. We zien dat er landelijk een paar groepen zijn met ondernemers en andere specialisten, die daar de overheid van hulp voorzien. Ik vroeg me af of deze initiatieven ook gestart zijn in onze regio. Dan nog even heel kort reagerend op de opmerking van de heer Lieverse over gezinnen, die besluiten thuis te blijven. Ik pak even niet de extremen, waar sprake is van gezinnen waar iets verkeerd is, maar ik vind zelf dat als een gezin nu kiest met zijn allen om voorzichtig te blijven doen, dan ben ik er niet direct voorstander van dat de GGD daar een actieve rol gaat spelen om die mensen te overtuigen om naar buiten te gaan. Ik ben op zich niet tegen een goede

informatieverstrekking, maar ik denk wel dat we op moeten passen waar de grens ligt, dat mensen hun eigen vrije keuze maken door te zeggen: we doen toch nog even voorzichtig in de komende weken. Waar dan de grens ligt ten opzichte van waar de GGD actief gaat proberen, of de overheid, om die mensen op straat te krijgen. Dat waren even mijn opmerkingen en vragen aan de wethouder. Dank u wel. De heer Lieverse: Op zich, wat de heer Pat El zegt, is natuurlijk correct. Natuurlijk heeft een gezin en een moeder in de eerste plaats een eigen verantwoordelijkheid hierin. Waar het mij om ging: in de raadsbrief wordt terecht opgemerkt dat er veel vragen en onduidelijkheden zijn. Dat staat letterlijk in die brief. Ik denk dat veel vragen en onduidelijkheden op de weg van de GGD zijn, om die proberen weg te nemen. Met goede antwoorden en met reële voorlichting kunnen mensen beter hun eigen verantwoordelijkheid aan. Dus ik ben niet tegen het hebben van eigen verantwoordelijkheid, maar voor het geven van goede informatie om hun daarbij te helpen. De heer Pat El: Zoals de heer Lieverse dat uitlegt, ben ik het ermee eens. Ik vraag me alleen af of we dan niet een te hoog verwachtingspatroon bij de GGD leggen ten opzichte van alle vragen die er nog überhaupt zijn over het virus. Maar ik begrijp uw gedachtegang zo beter.

De heer Crielaard, L3B: Gisteren stond deze brief, zoals u al aangaf, ook op de agenda van de commissie AB. Ja, laat ik om te beginnen ook aansluiten bij de gemaakte complimenten, de manier waarop het college ons actief informeert met updates rondom de coronacrisis wordt gewaardeerd. Dus mijn complimenten. Op dit moment zit ik nog met een tweetal vragen. Mijn eerste vraag sluit eigenlijk heel goed aan bij de vraag die de heer Lieverse stelt met het gezin dat hij schetst dat veel angst heeft en daardoor niet de deur uit komt of wil. De mentale gezondheid van mensen, ja, het heeft toch een bepaalde impact, de coronacrisis, de getroffen maatregelen, maar ook de onvermijdelijke recessie die eraan zit te komen. Dat doet wat met mensen. Mensen maken zich zorgen, kunnen angstig worden, somber, gestrest. De heer Lieverse noemt een heel concreet voorbeeld en in dat verband zou ik het college willen vragen: merkt de gemeente dit zelf ook in bijvoorbeeld meer hulpvragen voor ondersteuning in relatie tot de coronacrisis? Herkent u deze signalen? Mijn tweede vraag gaat over de verenigingen. In de afgelopen commissie samenleving van 3 weken geleden is in de rondvraag hier ook al het e.e.a. over gezegd, toen specifiek m.b.t. de sportverenigingen. Toen gaf de wethouder aan, dat de consequenties lastig in te schatten zijn, omdat we niet weten hoelang de coronacrisis zal duren. Kan de wethouder aangeven of er al wel maatregelen zijn genomen om verenigingen, zowel sport- als culturele verenigingen, financieel te ondersteunen? Dank u wel.

Beantwoording college

Wethouder Van Tatenhove: Ik zal beginnen met die vragen over het testbeleid, omdat die al schriftelijk binnen gekomen was. Sinds 1 juni is de GGD inderdaad gestart met drie testlocaties in onze regio. De bedoeling is dat er de komende dagen nog locaties bij komen, drie. Voor ons als inwoners van Lansingerland is de dichtstbijzijnde de Koperstraat in Rotterdam, mocht u iemand kennen die daar heen moet. Die is sinds 1 juni open, die draait al en heeft al ervaring met de ongeveer 400-450 testen die per dag worden afgenomen op onze plekken. Dat gaat goed. Als iemand denkt dat hij geholpen is bij een test, dan kan hij zich aanmelden via het landelijke nummer of via het telefoonnummer van de GGD Rotterdam Rijnmond of eventueel ook via de website. De mensen die tot nu toe hebben gereageerd op één van die middelen zijn ook inderdaad ingepland. We hebben het signaal gekregen dat het landelijke nummer ook overbelast is geweest. Dat is ook niet zo gek, op het moment dat al die locaties gaan draaien en een landelijk nummer de toegang is. Maar inmiddels is het nummer weer goed bereikbaar, dus er zouden qua contact geen problemen en obstakels meer moeten zijn. Ook met de uitbreiding van het aantal locaties verwachten we dat er ook voldoende ruimte beschikbaar is voor iedereen die dat wil of nodig heeft om ook daadwerkelijk getest te worden. Wellicht staat dat ook in de eerstvolgende coronabrief, die we weer naar u toe gaan sturen. De verwachting is dat rond dit weekend weer een nieuwere versie van de coronabrief naar u toekomt met de actualiteiten van deze week. Dan ga ik even de vragen langs, die door de fracties zijn gesteld, voor zover ik er antwoord op kan geven, want de vraag bijvoorbeeld van de PvdA, aangevuld door WIJ, de jongeren die bij het lekkere weer gebruik maken van dezelfde faciliteiten, die we de afgelopen jaren hadden. De heer Lieverse: Over het testbeleid heb ik een vraag. Is de wethouder bekend dat de uitslag van een test alleen doorgegeven wordt aan de persoon die getest is, wat ik op zich spijtig vind. Wat vindt u ervan als ook de uitslag doorgegeven zou worden aan met name de huisarts of eventueel de wijkverpleging die met de patiënt te maken heeft en ook in de vuurlinie staat en ook misschien de nodige zorg moet kunnen geven? Wethouder Van Tatenhove: Dat is wel een goede vraag. Ik denk dat het wel belangrijk is dat het netwerk en zeker hulpverleners en eventuele mantelzorgers of vrijwilligers dat ook weten. Ik ga er zomaar van uit, maar dat weet ik niet, dat dat te maken heeft met privacy, maar het lijkt me een heel goede vraag om die even terug te leggen bij de burgemeester, zodat hij dat mee kan nemen naar de veiligheidsregio, want ik denk dat het een terecht punt is, dat u aanstipt. Ik neem het mee. De uitslag, die overigens binnen 48 uur komt, het is niet direct als je die test afneemt en de teststraat uit rijdt, dan duurt het antwoord 48 uur. We gaan

even kijken of het met de naastbetrokkenen gedeeld kan worden, of de zorgverleners, op het moment dat de uitslag wordt meegedeeld aan degene die getest is. Dan ga ik nu naar de vraag van de PvdA, die werd aangevuld door WIJ, over de jongeren die bij warm weer lekker gaan zwemmen, de een bij de Rottebanbrug en de ander in de Berkelse Plas. En ik voeg er maar aan toe dat het ook nog wel gebeurt bij de Akerdijkse Plassen, op dat bruggetje. Daar wandel ik zelf nog weleens en dan kom ik het ook tegen. Ik heb eigenlijk dezelfde constatering die mevrouw Verhoef ook had bij de Rottebanbrug, toen ik daar vorig weekend fietste met mijn echtgenoot. Toen dachten wij ook: nu gaan we hier door een soort erehaag van jongeren heen, is dat nou eigenlijk de bedoeling en kun je dan de gezondheid wel waarborgen? Voor kinderen zelf is dat misschien minder een probleem, voor zover het kinderen zijn. Voor de volwassenen, die er langs moeten is het wel een issue, dus die ga ik bij de burgemeester brengen, want het is dan wel een kwestie van handhaving en de mensen daarop aanspreken, dat het strijdt met de afspraak, dat je in de buitenruimte nog wel die 1,5 meter moet kunnen handhaven. Door wie het bordje is weg gehaald en met welke reden het bordje is weg gehaald, dat je daar niet van de brug mag springen: ik moet het antwoord u daarop schuldig blijven, mevrouw Verhoef. Ik weet niet eens of het ons bordje is of dat het van het recreatieschap is. Net zo min dat ik weet of de hele brug van ons is of dat het deels van Zuidplas is en deels van ons. Ik weet dat er van onze kant in elk geval heel veel jongeren naar toe gaan en ik vermoed dat het ook jongeren zijn uit onze gemeente. Goed dat u de vraag heeft gesteld. Zowel dat punt als de Berkelse Plas en het brugje bij de Akerdijkse Plassen zal ik neerleggen bij de burgemeester vanuit veiligheid. D66 deed de oproep: laten we alsjeblieft mee bewegen met wat de minister president aan ruimte noemt. Daar kan ik heel erg in mee voelen en volg ik mij onze samenleving ook, want ik heb ook menigmaal de vraag gekregen over het gebruik van het skatepark en ook over de bankjes. Ik heb daar een gesprek over gehad met de burgemeester: wanneer kan dat weer? Ook omdat het een afweging is van het pleidooi dat de minister president doet: mensen aanspreken op hun eigen verantwoordelijkheid. Aan de andere kant ook de veiligheid garanderen aan de mensen die zelf wel met die verantwoordelijkheid omgaan, maar die de dupe worden van de mensen die dat niet doen. In onze gemeente blijkt helaas, dat de plekken die geliefd zijn juist ook de plekken zijn waar die afspraken niet zo nauw nageleefd worden. Daarom zijn er hekken omheen gezet en daarom zijn de bankjes weg gehaald. Daar waar mogelijk wordt het inmiddels wel weggehaald of terug geplaatst. Zo vertelde de burgemeester mij net voor deze vergadering dat het skatepark binnenkort wel weer vrij gegeven wordt. Ik denk dat onze jongeren daar blij mee zijn. Ik verwacht dat het niet meer zo'n grote toeloop wordt als op de eerste dag van de lockdown, omdat de kinderen inmiddels weer gewoon, bijna gewoon, naar school kunnen en ook weer in groepsverband, onder begeleiding van hun sportclub, lekker buiten bezig zijn op het sportveld of op een alternatieve sportlocatie. De CU zei: een heldere brief, maar in de samenleving leeft er ook nog wel wat anders. U noemde een paar punten, waar u met name nog zorg voor heeft, omdat die in onze brieven niet worden genoemd. Dat vind ik eigenlijk best wel een lastige. Want als we het hebben over verpleeghuiscare, dan wordt er veel centraal gecoördineerd, er komt natuurlijk ook veel vanuit het Rotterdamse, omdat daar eigenlijk het centrale punt van Nederland is. Maar daar hebben we eigenlijk als gemeente helemaal niets over te zeggen. Het is voor ons heel lastig om in onze brieven iets te gaan vertellen over hoe het gaat in de verpleeghuizen en gehandicaptenzorg, hoewel ik wel kan meevoelen met het feit dat het ook onze inwoners zijn, omdat het binnen onze grenzen is en dat het netwerk gewoon onze inwoners zijn. Die vind ik een lastige, waar we nog even op moeten kauwen: wat kunnen we ermee, kunnen we er überhaupt iets mee, op welke manier kunnen we daaraan tegemoet komen? Ik ben het ook eens met uw pleidooi dat deze eerste golf ons in elk geval heeft geleerd dat we hier lessen uit moeten trekken, omdat we misschien wel een tweede golf of golfje krijgen en dat het heel goed is dat we dan iets uit de kast kunnen trekken, wat we dan kunnen gebruiken. Daar wordt overigens wel over nagedacht. Toevallig had ik vanochtend weer een overleg met de bestuurders van het primair onderwijs. Zij denken daar heel concreet over na voor de start na de zomervakantie: hoe gaan we dat doen? Als er coronagevallen zijn op een school onder leerkrachten, welk scenario trek je dan uit de kast? Het is nu heel makkelijk om terug over te schakelen naar online lesgeven, omdat we nu die ervaring hebben in de afgelopen periode, dat leerkrachten dat goed kunnen, maar dat ook ouders dat kunnen oppakken. Wat dat betreft zoveel waardering voor hoe het in de afgelopen periode in het onderwijs is gegaan. Neemt niet weg, dat er natuurlijk mensen zijn, die nu al dan niet terecht met angst leven of kwetsbare mensen in hun omgeving hebben en het daarom nog heel eng vinden of daar nog niet zoveel vertrouwen in hebben, dat het goed gaat op het moment dat ze weer aan het gewone leven deel nemen of de kinderen weer gewoon naar school gaan. Daar probeert het onderwijs, door goed contact, de kinderen wel weer in het reguliere ritme te krijgen. Daar waar het lastig is, proberen we dat ook samen te doen met jeugdconsulenten of eventueel nog iets andere maatregelen. Maar ik denk dat het goed is om met de GGD te kijken of we in Nederland naar een boodschap toe kunnen wat een reëel risico is en het risico dat misschien al weg genomen is, zodat je weer anders kunt gaan leven. Maar ik kan me best wel voorstellen, dat dat voor sommige mensen nog wel even eng blijft. Zolang we nog geen vaccin hebben, is er nog een risico, laten we eerlijk zijn. WIJ doet ook een oproep: leef of handel vooral naar de geest en de maatregelen moeten in verhouding staan tot het doel. Ben ik met u eens. Laten we vooral kijken hoe we in de buitenruimte kunnen anticiperen op weer gewoon de dingen kunnen doen met

inachtneming van de 1,5 meter afstand tot anderen. Dus als we een bankje neerzetten, mag je daar niet kontje aan kontje gaan zitten. Dan is het 1 op 1,5 meter. Misschien 2, als je op de uiteinden zit. En misschien is een bankje op een moment gewoon een 1-persoons stoel. De VVD vraagt of ik iets weet van het tekort aan persoonlijke beschermingsmiddelen, of ik weet of er contacten zijn gelegd met ons lokale bedrijfsleven, zodat we misschien kunnen voorzien in het deel van die vraag. Op allebei de vragen moet ik het antwoord schuldig blijven. Dat heeft ook te maken met het feit dat onze burgemeester daar de contacten heeft in de regio en dat die daar ongetwijfeld wel iets over zou kunnen zeggen en als hij dat op dit moment niet paraat heeft, dat hij die vraag door kan sturen naar de anderen binnen de veiligheidsregio, dus ik leg de vraag voor aan de burgemeester. En L3B gaf aan: deze hele crisis heeft ook effecten op de mentale gezondheid, weten we al of er een toename is in vraag naar de hulp en ondersteuning. Dat kunnen we op dit moment eigenlijk nog niet goed zien. We hebben ook het idee dat op dit moment misschien wel een stabilisatie is van de vraag. De vraag is of er dan straks een verhoogde vraag komt of dat dat niet het geval is. Eigenlijk durven we daar nog geen antwoord op te geven, dus die komt later. En de verenigingen zijn op dit moment eigenlijk zoveel mogelijk weer aan het opstarten, voor zover dat kan. Bij de sport mag er inmiddels alweer meer dan ik de vorige keer heb verteld. Ze zijn er allemaal erg blij mee. Het gaat op dit moment ook gewoon goed met de sportverenigingen. Bij cultuur is dat nog iets lastiger, vooral bij onze fanfares, omdat je zit met die instrumenten, waarbij nog een beperking is in groepsgrootte. We denken wel samen na over wat er kan en hoe het na de zomervakantie verder kan, maar ook aan wat er eventueel aan mogelijkheden wordt geboden in de vakantie. We hebben aan het begin van de crisis tegen de verenigingen gezegd, eigenlijk dezelfde boodschap die er ook aan het bedrijfsleven is gegeven: we staan op dit moment achter jullie, we weten nog niet wat er nodig is financieel, maar we moeten met zijn allen zorgen dat de verenigingen niet omvallen door corona. Wat ik wel heb gemerkt bij verenigingen, er is toevallig een aantal die dit jaar een jubileum had en hoopte op extra inkomsten door de viering van dat jubileum, ja, zoiets kunnen wij natuurlijk nooit goed maken, maar we hopen wel dat die verenigingen volgend jaar of wanneer ze willen een nieuw feest kunnen organiseren, die jubileumviering. Dat was het volgens mij.

De voorzitter: Als u een vervolgvraag heeft, kunt u dat verbaal laten weten, dan ga ik u niet allemaal langs. Nee? Is het duidelijk.

Wethouder Arends: Waren er nog vragen aan mij gesteld? Vindt u het goed dat ik daar ook nog even op inga? Twee commissieleden hadden vragen gesteld. Mevrouw De Geus gaf aan: deze brief is gisteren ook in de commissie algemeen bestuur besproken en toen kwamen ook de terrassen naar voren, de ontwikkeling, en of ik daarover hier in de commissie samenleving iets wil zeggen. Het klopt inderdaad dat per 1 juni, tweede Pinksterdag, de terrassen en de horeca open mochten. Wij hebben als gemeente de mogelijkheid gegeven om een uitbreiding in oppervlakte van de terrassen mogelijk te maken. Veel ondernemers hebben daar ook gebruik van gemaakt. Wat we zien is dat ondernemers heel goed rekening houden met alle maatregelen die genomen moeten worden, dus ze nemen daar echt een heel belangrijke verantwoordelijkheid in. Zelf heb ik ook een rondje gemaakt in Bergschenhoek en in Bleiswijk en je ziet dat het niet te druk is geweest. Dus het was ook heel goed overzichtelijk en ook de spreiding op de terrassen, waar de tafels stonden, was ook ruim uiteen gezet. Eigenlijk ben ik daar heel erg tevreden over. We zien wel, nu we een heel versnelde toestemming hebben gegeven om het echt mogelijk te maken en na 2 weken gaan we ook bij alle terrassen langs om te kijken of alles ook veilig is en of we voor een langere periode de vergunning kunnen afgeven. De andere vraag was van de heer Pat El, hij vroeg zich af of m.b.t. de aanvraag van de TOZO van het Regionaal Bureau voor Zelfstandigen, of ik wat meer kan vertellen over de stand van zaken. Nou, dat doe ik dan natuurlijk ook graag. In de afgelopen 2,5 maand is er een ongelooflijk grote organisatie neergezet. Je moet bedenken dat er ruim 25.000 aanvragen naartoe zijn gegaan. Voor Lansingerland is een totaal van 1.541 aanvragen, waarvan de versnelde BBZ op 273 en de TOZO aanvraag 1.268 komt. Inmiddels hebben wij een voorschot van het rijk van € 8 mln ontvangen, wat natuurlijk ook doorgegeven wordt aan Rotterdam voor de aanvraag van levensonderhoud. Er zijn 20 ondernemers geweest, die contact met ons hebben gezocht, omdat de vraag nog niet in behandeling was genomen of dat ze geen voorschot hebben ontvangen. Daarover hebben wij rechtstreeks met het RBZ contact gehad om zo snel mogelijk te voorzien in levensonderhoud. Daarnaast zijn er 200 ondernemers bij ons geweest om informatie over de TOZO te vragen en die hebben we goed kunnen voorzien en ook kunnen doorverwijzen aan het RBZ. De bereikbaarheid is gemiddeld 91%. Gezien de omstandigheden mogen we daar heel erg tevreden over zijn.

De heer Crielaard, L3B: Ik had nog even kort een vraag over de huur van de sportvelden, hoe het daarmee zit. Wordt dat uitgesteld? Hoe zit dat precies? Wethouder Van Tatenhove: Heel concreet moet ik het antwoord schuldig blijven, maar we hebben in elk geval tegen de verenigingen gezegd dat we gaan zorgen dat daar waar ze ondersteuning nodig hebben, dat we er zijn, want we willen niet dat de verenigingen omvallen. Inmiddels worden de velden natuurlijk weer gebruikt. Dus de velden zijn weer in

gebruik, alleen de kantines nog niet en de kleedkamers. Iedereen komt in zijn sportkleding naar het veld en moet ook thuis de sportkleding weer wisselen en gebruik maken van de douches en toiletten.

6. Stukken ter advisering aan de raad:

6.a Zienswijze begroting 2021 gemeenschappelijke regeling GGD-RR

De heer Erwich, L3B: Wij vinden het fijn dat we in Lansingerland zijn aangesloten bij de gemeenschappelijke regeling van de GGD Rotterdam Rijnmond. De GGD is niet alleen één van de grootste in Nederland met 1,3mln inwoners, maar is ook nog steeds één van de goedkoopste GGD's van ons land. Ondanks een andere verdeling over de overheadkosten conform landelijke BBV-regels, waarbij lagere schalen duurder zijn geworden en hogere schalen goedkoper, heeft dit per saldo voor ons geen effecten op de totale kosten gehad en blijven deze gelijk. Dit komt met name doordat de overheadkosten volledig worden gedragen door de gemeente Rotterdam. Een financieel risico voor deelname aan de regeling is voor Lansingerland dus ook niet aanwezig. Uiteraard is het wel exclusief de jaarlijkse indexatie. Het basispakket van de GGD Rotterdam Rijnmond bestaat uit een vast deel, waarvoor we een vast bedrag per inwoner betalen en een variabel deel voor toezicht op kinderopvang. De bedragen van het vaste en variabele deel van het basispakket blijft binnen de werkbegroting van de gemeente Lansingerland. Door deze werkzaamheden van de GGD Rotterdam Rijnmond zijn de inwoners van Lansingerland verzekerd van continuïteit en een goede gezondheidszorg. Kortom: wij zijn blij met de manier waarop de GGD de taken uitvoert en deze belangrijke rol vervult. Wel hebben we nog enkele vragen aan de wethouder. In het stuk wordt geschreven over een pilot triage passende zorg en vervoer, maar hier wordt verder helemaal niet op ingegaan in het stuk. Kunt u ons daar iets meer over vertellen? Met name over de voortgang hiervan. Voor welk deel zijn we nu precies aangesloten bij de GGD Haaglanden? En waarom? Ik neem aan, dat er nog geen rekening is gehouden met corona, maar is het al bekend welke invloed corona heeft op de huidige begroting? Wanneer kunnen we daar inzicht in krijgen? Dank u wel.

De heer Pat EL, VVD: De GGD, ook een organisatie die zich kranig stand weet te houden, tijdens het coronavirus. In het algemeen, als we naar de kosten kijken, naar de benchmark, dan is de VVD blij met het kostenaandeel, dat wij moeten dragen in Lansingerland. Ik denk dat dat een eerlijk bedrag is. Maar we hebben toch wel een aantal korte vragen over het stuk. Eigenlijk heeft L3B het ook al aangegeven. Er staat in het stuk dat de kosten exclusief de kosten voor corona zijn. Maar we kunnen ons voorstellen dat al iets van de kosten al bekend zijn, want hoe eerder je die kosten kent, des te eerder kan je er ook rekening mee houden bij andere uitgaven en inkomsten, die je hebt als Lansingerland. Wij hebben ook die vraag, ook omdat er staat dat de afrekening pas komt na de coronacrisis. Natuurlijk hopen we allemaal dat het over een paar maanden voorbij is, maar als we pech hebben duurt het allemaal nog één tot twee jaar. Ik denk niet dat we dan pas willen weten wat de totale rekening is. Dus daarbij sluiten we ons aan bij de vragen van L3B. Dan een vraag die we bij de technische vragen hadden kunnen stellen, maar helaas hebben we dat gemist, terwijl ze toch wel heel belangrijk zijn. In het document wordt meerdere malen gesproken over de rol van de GGD en infectieziekten bestrijding. Hier is ook een kostenpost voor opgenomen van € 126.286 voor Lansingerland. Er zijn ook aantallen opgenomen van hoeveel infecties dat zou dekken. Het is voor ons als VVD een beetje verwarrend, want enerzijds wordt er gezegd: dit is ex corona. Maar anderzijds wordt er wel gesproken over infectieziekten en daar staan kosten tegenover. Dus onze vraag aan de wethouder is: hoe moeten we dat nu aan elkaar knopen, die twee gegevens? Dank u wel.

De heer Bergwerff, CDA: Allereerst de complimenten voor het goede werk van de GGD. Wij zaten met diezelfde vraag. Extra kosten door de coronacrisis. Wij zijn ook benieuwd wat de wethouder daarover kan vertellen, of ze een indicatie kan geven en wanneer ze dat zouden kunnen geven, zodat wij rekening kunnen houden met extra kosten. Daarnaast heeft de gemeente Albrandswaard, die ook deel neemt aan de regeling, aangegeven de indicatie niet te accepteren. Kan de wethouder uitleggen of vertellen waarom dat zo is? Daar zijn we nieuwsgierig naar. Dank u.

De heer Hoek, WIJ: Goedenavond allemaal. Voor ons ligt de zienswijze gemeenschappelijke regeling GGD 2020 en ik heb dezelfde opmerkingen als de fracties voor mij. Op 16 april is het goedgekeurd door het AB. Op 9 juli vindt de definitieve vaststelling plaats. Had er nou niet een winstwaarschuwing in het hele stuk opgenomen kunnen worden over het hele coronaverhaal? Deze begroting maakt in ieder geval inhoudelijk en financieel deel uit van een 4-jaars periode. Ik spreek dan ook het vermoeden uit, dat wij volgend jaar voor een compleet andere begroting staan en ook een andere zienswijze hier zien, omdat het één jaar is uit een cyclus van vier. Verder heb ik nog één klein vraagje, en ik begrijp dat die wellicht iets technisch van aard is, maar in 2019 werd er gerekend met een indexering van 3,4%. In 2020 een indexering van 1,4%. Ik vind dat verschil redelijk groot. Wellicht is daar een reden voor, maar ik kan me ook voorstellen, dat u zegt: dat is een redelijk technische vraag, daar hebben wij op dit moment geen antwoord op. Dank u wel.

De heer Lieverse, CU: Dit stuk gaat in principe over de begroting, maar de coronacrisis geeft aanleiding toch iets op te merken over de evaluatie van de rol van de GGD. Dat hebben we al een beetje gedaan bij het vorige agendapunt. Maar trouwens, de zienswijze doet dat ook al, want er staat: we zijn blij met de manier waarop de GGD de taken van informatievoorziening tot infectiebestrijding uitvoert. Daar wil de CU toch wat kanttekeningen bij plaatsen. Wat betreft de informatievoorziening heb ik dat al gedaan bij het vorige agendapunt. Voor een deel vinden wij het toch de taak van de GGD om verwarring op dit punt te voorkomen. Een ander punt is, dat de GGD veelal onbereikbaar bleek voor zorgverleners in de eerste lijn, huisartsen en wijkverpleging en in verpleeghuizen. Ik weet van huisartsen die zelf naar de bouwmarkt gingen om beschermende maatregelen aan te schaffen. In Bleiswijk, waar ik woon, is huis aan huis spatbrillen opgehaald om in het verpleeghuis af te geven, dat ze zelf niet genoeg spullen hadden. Het is de vraag of de GGD hier niet iets in had kunnen betekenen, door zelf hulplijnen in te zetten. Wat de begroting betreft: net als de andere fracties. Het lijkt me een begroting die eigenlijk al compleet achterhaald is, niet serieus kan zijn. We moeten toch echt wachten op een serieuze begroting, die rekening houdt met de kosten die op dit moment gemaakt worden en gemaakt zijn. Dank u wel.

Mevrouw Heijblom, D66: Natuurlijk, de opmerkingen over corona zijn natuurlijk waar, dus daar verwacht ik ook wel een goed antwoord op van de wethouder. Als we puur sec naar deze begroting kijken zijn we akkoord met de zienswijze gemeenschappelijke regeling GGD RR. De uitvoering van het basis takenpakket verloopt goed en er is intensief ambtelijk en bestuurlijk overleg met de deelnemende gemeenten geweest over de begroting 2021. We vertrouwen erop, dat het goed is gebeurd en dat de GGD in 2021 wederom met de gewenste kwaliteiten zal gaan inzetten. Dit was het voor ons.

Mevrouw De Geus, GL: De begroting was 16 april vast gesteld door het algemeen bestuur van de GGD en is naar de gemeenten gestuurd en nu ligt het bij ons. We hebben het basisbedrag en het indicatief bedrag. Dat laatste bedrag is nog niet helemaal bekend, dat wordt achteraf in rekening gebracht, dan wordt duidelijk hoeveel het geweest is. Het gaat over de kinderopvang. Een kanttekening bij de begroting is inderdaad de effecten van de coronacrisis, dat die nog niet meegenomen zijn. Andere fracties hebben het ook al gevraagd: is er misschien al iets over bekend? De GGD heeft op dit moment wel haar handen vol met het in goede banen leiden van de gevolgen van het virus, want ik wil toch ook wel een beetje een lans voor ze breken. Bij mijn weten is het zo, bij een besmetting, dat ze nabellen naar contacten van de mensen die geïnfecteerd zijn. Ze zitten niet echt stil, zoals ze dat ook doen bij andere infectieziekten en SOA's bijvoorbeeld. Wat ik in het kader ook wel mooi vond om te lezen, is dat ze in 2019 van eind augustus tot begin november een bovenregionale oefening geweest is ter voorbereiding op een grootschalige infectieziekte. Maar hoe goed je ook bent voorbereid op een virus als corona, ja, dat kan niemand voor 100% doen. Een andere kanttekening komt vanuit de fractie, dat is dat in het raadsvoorstel staat dat er volgend jaar gekeken wordt of de looptijd van het basispakket met een jaar wordt verlengd. Dit om te voorkomen dat de 4-jaarlijkse bestuurlijke wisseling van het algemeen bestuur steeds samenvalt met de gemeenteraadsverkiezingen. Het is onze fractie wel duidelijk wat hier mee bedoeld wordt, maar wij zien niet zozeer het nut en de noodzaak van het opschuiven. Daar kunnen we wellicht op een later tijdstip over spreken. Of over een jaar ofzo. Verder kunnen wij akkoord gaan met de begroting. Dank u wel.

De heer Xhemaili, PvdA: De afgelopen tijd is het nog eens extra zichtbaar geworden hoe belangrijk het is om een goed functionerend GGD in de regio te hebben. Dat heeft de coronacrisis wel duidelijk gemaakt. Volgens onze fractie en volgens mij hebben we een goed en efficiënt functionerend GGD in de regio en dat mag dan best wel wat kosten. Echter, het blijkt dat het bedrag van het basispakket in het begrotingsjaar 2021 past binnen onze eigen gemeentebegroting. Dat vinden wij positief. Toch heb ik nog een tweetal vragen aan de wethouder. In de stukken heb ik gelezen dat de omgevingswet ook een onderdeel van de implementatie bij de GGD. Ik vroeg me af of de invloeden van de omgevingswet positieve dan wel negatieve effecten heeft op de toekomstige begrotingen. Ik heb niet helemaal helder of de implementatie door het rijk wordt gefinancierd of moet de implementatie van de omgevingswet vanuit de budgetten worden gefinancierd, die wij als gezamenlijke gemeenten naar voren brengen? Daarnaast heb ik ook een coronavraag. We zijn ook benieuwd naar de financiële gevolgen van de coronacrisis op de begroting dan wel de toekomstige begroting. Aan de wethouder de vraag: kan de wethouder, indien mogelijk, ons tussentijds informeren over wat de gevolgen zijn, indien dat bekend is? En of er ook schaarste ontstaat? En ook of de gevolgen op de eigen begroting kunnen drukken in het sociaal domein? Dat was het, dank u wel.

De voorzitter: Er zat wel een rode lijn in de vragen die gesteld zijn. Een coronalijn. Ik druk u nogmaals op het hard om kort en puntig te beantwoorden.

Wethouder Van Tatenhove: Dat ga ik proberen, maar volgens mij zijn er de laatste jaren nog nooit zoveel vragen gesteld als vanavond over de begroting van de GGD, wat inderdaad maar aangeeft, dat de GGD voor ons ook best wel een belangrijke partner is, die voor ons inderdaad een basispakket levert en een aanvullend pakket, waarbij we de afrekening doen per onderzoek dat is gedaan in de kinderopvang. Voor het basispakket doen ze de infectieziekte bestrijding van bijvoorbeeld TBC en net werd al SOA gezegd, de VVD had hier een vraag over. In het basistakenpakket zit nog niet corona, want daar hadden we in 2019 nog nooit over nagedacht. Zelfs bij de pandemie-oefening, die inderdaad is gehouden, waar GL aan refereerde, is nooit gedacht aan een omvang zoals die nu bij corona blijkt te hebben. Wat we ook nog niet weten is wat corona voor financiële effecten heeft op de begroting van dit jaar, want het drukt in elk geval op de begroting van dit jaar. Ik weet ook niet of de GGD al bezig is met de vertaling van de gevolgen van corona voor de begroting van het volgend jaar. Maar wat nu voor ligt is de begroting van het basistakenpakket en dat aanvullende deel voor de kinderopvang voor 2021. Ik hoop dat u de zienswijze daar in elk geval in de komende raadsvergadering voor vast wil stellen, want we hebben in juli weer een vergadering en dan willen we in elk geval met dat basistakenpakket aan de slag voor 2021. Ik hoop dat er dan al wat meer gezegd kan worden, geduid kan worden, over de kosten rond corona voor dit jaar en ook wat de verwachting is over de financiering van die kosten. Of het rijk dat rechtstreeks naar de GGD doet of dat het rijk dat weer versleutelt in de uitkering van de gemeenten. Ik heb werkelijk geen idee of daar al uitsluitsel over is, dus dat antwoord moet ik u schuldig blijven en ik kom er op terug zodra de GGD daar iets over weet. Dan loop ik even de fracties langs. De vraag over de pilot van triage bij passende zorg, waar het gaat om het vervoer van mensen met verward gedrag. Dat zou ik na moeten vragen, wat op dit moment daar de stand van zaken van is. Dat weet ik niet, dus die mag u als een toezegging noteren, daar kom ik op terug. We zijn ook aangesloten bij de GGD Haaglanden, maar dat is alleen voor WMO toezicht. We zijn de enige gemeente uit de regio Rijnmond, die dat elders heeft ingekocht. Dat vinden ze in Rijnmond heel lastig, want anders zouden ze dat meenemen in deze begroting. Wij hebben dat bewust gedaan, omdat wij de WMO inkopen samen met de H6: Pijnacker, Leidschendam, Voorburg, Zoetermeer, Voorschoten en Wassenaar. Dat is allemaal regio Haaglanden en onze aanbieders komen niet helemaal overeen met de aanbieders, de partijen, in de Rotterdamse regio, dus voor ons is het logischer om dat WMO toezicht in te kopen bij de GGD Haaglanden. Voor de rest zijn wij gewoon onderdeel van de GGD Rijnmond. En de GGD Rijnmond hangt onder de gemeente Rotterdam en het klopt dus dat de risico's voor dit jaar bij de gemeente Rotterdam liggen en dat wij het doen met het deel dat dit jaar in onze begroting zit en dat het volgend in elk geval ook geldt voor de delen die nu in de begroting zijn opgenomen. Wij hadden inderdaad een overleg in april. Dat hebben we al helemaal digitaal gedaan. De begroting 2021 is opgesteld door de GGD en is dus in maart voorbereid, toen we nog helemaal niet vermoedden dat corona zo'n impact zou hebben. Dus er volgt ongetwijfeld nog iets. Daar zit een indexatie in, die wordt afgesproken in de kring van gemeentesecretarissen. Als ik die term gebruik, klinkt het u misschien bekend in de oren, want die indexatie wordt ook gebruikt voor bijvoorbeeld de begroting van de VRR en nog een aantal. Dat percentage komt vaker terug met de definitie, dat die is vast gesteld door de kring van gemeentesecretarissen. In die kring neemt ook de gemeentesecretaris van Albrandswaard deel, dus we waren een beetje verrast door de brief van Albrandswaard, dat ze die indexatie eigenlijk niet voor hun rekening willen nemen en dat heeft alles te maken met de financiële situatie, waar Albrandswaard in zit, maar die eigenlijk voor heel veel gemeenten geldt, zo niet alle, ik denk zelfs echt alle, dat er een forse overschrijding is op het sociaal domein en dat elke gemeente op zoek is naar waar we op kunnen bezuinigen. Dus die brief is voor kennisgeving aangenomen, er is een vriendelijke brief terug gestuurd, maar dit is wel het voorstel dat het AB van de GGD heeft geaccepteerd en nu voorlegt aan de gemeenten. Dan kijk ik even naar de vraag van WIJ. Die winstwaarschuwing rond corona, daar hebben we het al over gehad. We weten het op dit moment gewoon nog niet. En dat de indexering later is dan vorig is, komt doordat die kring van gemeentesecretarissen elk jaar kijken wat een redelijk en reële indexering is en die wordt dan voorgesteld en die wordt door de GGD gewoon gevolgd. De CU heeft een kanttekening bij het opereren van de GGD in deze coronacrisis v.w.b. de bereikbaarheid ook v.w.b. de informatievoorziening. Die zal ik in het eerstvolgende overleg ook bespreken met de directeur van de GGD Saskia Baas, want ik denk dat het goed is dat zij dat ook weet, dat het door sommigen op die manier beleefd wordt, terwijl anderen zeggen: je ziet wel dat ze zichtbaar zijn en dat ze op dit moment heel veel werk moeten doen op een ziekte waar nog niemand de omvang en de impact van kent. Er wordt een beroep gedaan op anderen door de GGD, maar ook die kijken, gelukkig wel, heel kritisch. Zo zijn bijvoorbeeld ook mensen van het CJG uitgeleend aan de GGD om de GGD te helpen. En ik weet dat die vraag voor verlenging inmiddels ook is voorgelegd aan het CJG, zelfs ook voor uitbreiding, en er vindt bij de GGD ook een eerlijke afweging plaats van: wat kunnen we wel doen, hoe kunnen we een vraag waarvan de noodzaak heel duidelijk is honoreren, maar tegelijk ook zorg dragen dat onze eigen basisdienstverlening, dat is soms gewoon het inenten van kinderen, dat die niet in de knel komt door het uitlenen van vaste medewerkers aan de GGD. Zo probeert iedereen te helpen waar het kan. Iedereen houdt ook wel zijn eigen primaire taak in het oog en dat is alleen maar goed. De vraag van GL over het verlengen van de looptijd van het basispakket, dat is echt wel een heel serieuze vraag, omdat die 4-jaars periode nu samenvalt met het verkiezingsjaar en het is heel lastig om tijdens het wisselen van colleges

een fatsoenlijke vergadering uit te schrijven, omdat de coalitie vaak nog in onderhandelingen zijn op het moment dat de begroting vastgesteld moet worden. Dus alleen al daarom is het een heel praktische: kunnen we het een jaar naar voren of naar achteren verschuiven, zodat het midden in een collegeperiode valt of in een raadsperiode, hoe je het wil noemen, want dan zit je daar niet mee, daar hebben we last van. Dan: heeft de omgevingswet effect op de begroting van de GGD? De GGD is daar nu ook al bij betrokken. Als je de GGD expliciet zou inhuren voor dienstverlening, bijvoorbeeld rond milieu of nu dan rondom de omgevingswet, dan kan de GGD ook gewoon een offerte sturen voor maatwerk, die ze kan leveren aan een specifieke gemeente en daar betaal je dan gewoon een adviesprijs voor. Dus dat hoeft niet perse te drukken op de begroting van ons of van de GGD. Als de coronacrisis gevolgen heeft voor de begroting van de GGD, zou dat dan effect hebben op onze begroting en heel concreet op het sociaal domein? Een vraag van de PvdA. Als de begroting van de GGD inderdaad stijgt, omdat er voor corona een vaccin wordt gevonden wat de GGD gaat verstrekken en wat betaald moet worden en daarvoor komt een bedrag naar de gemeente, dan heeft het effect op onze begroting, maar dan aan twee kanten. Hoe die geldstroom ook loopt, dan zou het ongeveer neutraal moeten uitpakken, maar dat is een veronderstelling van mij. Dank u wel.

Tweede termijn

De voorzitter: Als u niets te melden heeft, hoeft u dat niet te doen. Laat u wel even weten of u wilt hameren of dat het een besprekstuk wordt.

De heer Erwich, L3B: Ik hoor de wethouder zeggen dat in maart nog niet echt bekend was dat het coronavirus in aantocht was. Dat betwijfel ik toch een beetje, maar wellicht kunnen we in ieder geval in deze zienswijze op laten nemen dat we zo snel mogelijk een herziene begroting kunnen krijgen, zodat we die ook mee kunnen nemen in onze begroting. Is daar een mogelijkheid voor? Dat was mijn aanvullende vraag.

De heer Pat El, VVD: Op dat ene punt (...) dat bij de GGD duidelijk is dat de behoefte om de kosten te weten, dat dat op de radar blijft staan. En dan even één opmerking, wat de heer Lieveerse maakte, over de tekorten, die er waren bij de PPAS, als ik me niet vergis. Ik denk dat dat een belangrijke opmerking is. Alleen (...) was dat het in principe werd toegekend door de 12 ROA's, die we hebben in Nederland. Dat is misschien ook een vraag aan de wethouder, of we dan bij het goede etiket zijn. Ik zie de heer Lieveerse nee schudden, maar ik hoor het graag van de heer Lieveerse of van de wethouder, hoe dat dan in elkaar zit. Dank u.

De heer Bergwerff, CDA: Dit mag een hamerstuk worden van het CDA.

De heer Hoek, WIJ: Hamerstuk.

De heer Lieveerse, CU: Ik zal heel kort antwoorden op wat de heer Pat El vraagt. Naar mijn smaak is het zo, dat de GGD ondersteuning behoort te geven aan de eerste lijn om de richtlijnen die de RIVM hen oplegt te kunnen handhaven, te kunnen doen. Daar schortte het aan. Overigens, ik heb een aantal kritische opmerkingen gemaakt, maar begrijp van de wethouder dat zij daar heel goed naar geluisterd heeft en ze graag mee neemt naar het algemeen bestuur van de GGD. Dat lijkt me een betere plek dan om het in de zienswijze te gaan formuleren. De begroting, begrijp ik uit de uitleg, gaat vooral over de basistaken en wat dat betreft kunnen wij het als een hamerstuk naar de raad laten gaan.

Mevrouw Heijblom, D66: Wat ons betreft mag het ook een hamerstuk zijn.

Mevrouw De Geus, GL: Ik dank de wethouder voor de uitleg over die 4-jaren termijn. Wat GL betreft mag het een hamerstuk worden. Dank u wel.

De heer Xhemaili, PvdA: Ik wil de wethouder bedanken voor de beantwoording. Wat ons betreft ook een hamerstuk.

Wethouder Van Tatenhove: Ik neem de suggesties mee naar het overleg en het gesprek met Saskia Baas, de directeur. Ik proef dat het een hamerstuk is. We hebben de laatste weken bij de zienswijzen wel wat we inmiddels de coronaparagraaf noemen toegevoegd aan de zienswijzen, waarmee we dus inderdaad zeggen: als er wijzigingen zijn door corona op die begroting, informeer ons dan. Zo'n passage zou u kunnen overwegen om nog toe te voegen in de zienswijze, maar dat kan misschien met een amendement en dan alsnog een hamerstuk, dat weet ik niet.

De voorzitter: Ik heb niet iedereen expliciet horen zeggen dat het een hamerstuk is, maar als ik zo om mij heen kijk is het dat wel. Zo niet, dan moet u nu even muten en mij zeggen dat het een bespreekpunt moet worden in de raad. De heer Pat El: Het is een hamerstuk met die toevoeging. De voorzitter: Dat kennen we niet, een hamerstuk is een hamerstuk. Dan moeten we het op de agenda zetten als bespreekstuk. De heer Pat El: Dan wil ik dat toch intern bespreken met de fractie, voordat we het een hamerstuk laten maken. Mevrouw De Geus: Zou het ook kunnen dat we het als hamerstuk neerzetten en eventueel met de fracties afstemmen of daar een amendement moet komen, zodat je het aan het begin van de raadsvergadering nog naar voren kan halen? De voorzitter: Maar natuurlijk. Bij de vaststelling van de agenda onderbreekt u de burgemeester en dan zegt u dat u de agenda anders wilt hebben. Mevrouw De Geus: Kan L3B daar nog op reageren? De voorzitter: Doet u dat even buiten de orde van de vergadering. Ik concludeer nu dat het een hamerstuk is. Neem de vrijheid om buiten deze vergadering elkaar op te zoeken. De heer Erwich: Dat is een verkeerde aanname, want ik had een vraag gesteld aan de wethouder en dat ging over de begroting, of er nog voor de begroting eventueel een stuk ingeleverd kan worden. Als daar een antwoord op komt, vinden we het prima, maar anders zou ik toch zelf willen beslissen daarover. Dank u wel. De voorzitter: De beslissing is inderdaad aan u. U zegt: ik wil dit een bespreekpunt maken? De heer Erwich: Ik wil antwoord van de wethouder. Ik had haar iets gevraagd en daar heb ik nog geen antwoord op gekregen. Wethouder Van Tatenhove: Dan herhaal ik het antwoord, dat ik net heb gezegd. Er komt geen herziene begroting, dit is de begroting die voor zienswijzen is voorgelegd aan de gemeenten. Dus mijn suggestie zou zijn om in deze zienswijze, maar die is dus van de raad, om daar een passage aan toe te voegen, een laatste alinea, van: als er door corona een aanvulling of wijziging is op deze begroting, dan worden we daar graag over geïnformeerd. Want dit is de begroting voor het basistakenpakket. Dat gaat niet wijzigen. De basistaken hebben we ook volgend jaar. En die corona is nu een ander verhaal. Over 5 jaar zit dat misschien wel in het basistakenpakket, maar nu nog niet. De heer Erwich: Kunt u die passage dan toe laten voegen? Dan zeg ik ja, dan vind ik het prima. Wethouder Van Tatenhove: Dat vind ik prima, om dat toe te voegen, zo'n coronapassage aan deze zienswijze, prima. De heer Hoek: Ik had eigenlijk dezelfde woorden als de heer Erwich. Wat doen we nou moeilijk? Als de wethouder voorstelt om er een passage aan toe te voegen, die strookt met hetgeen wij gezegd hebben, dan hoeven we daar toch niet heel erg moeilijk over te doen? De voorzitter: Dan maken we er een hamerstuk van met deze toezegging van de wethouder. Als u vindt dat dat niet afdoende is gebeurd, dan maakt u er alsnog een bespreekpunt van op de raadsagenda. Nu concluderen we eerst even dat het een hamerstuk is.

6.b Zienswijze begroting Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond 2021

De heer Xhemaili, PvdA: De PvdA fractie vindt het belangrijk dat benodigde zorg geleverd wordt om onze jeugdigen te helpen. Wel maken we ons zorgen over de blijvende stijgende kosten en de maatregelen die de gemeenschappelijke regeling moet nemen. De PvdA is van mening dat we ervan uit gaan dat eventuele financiële gevolgen gedekt worden met het budget dat we nu hebben uit de totale ontvangen bijdragen en dat de bijdragen niet nog eens extra omhoog gaan. Kan de wethouder dat eventueel kort toelichten? In lijn met het college ziet onze fractie ook graag dat de onvoorziene meerkosten meegenomen worden in de lobby naar het rijk, maar volgens mij is het rijk daar inmiddels ook bij in beeld, dat er meer geld nodig is om de landelijk stijgende trend te doorbreken. Ironisch is wel dat de decentralisatie juist is ingezet om beter en voornamelijk goedkoper jeugdzorg te regelen. Dat heeft nu een averechts effect. De gemeente Lansingerland verwacht dat er mogelijkheden zijn om te stabiliseren of om zelfs een daling in gang te zetten en staat om die reden dan ook achter de taakstelling in de meerjarenbegroting, aldus het college. Ik vraag me wel af of dat niet te ambitieus is om binnen twee jaar grip te krijgen op de jeugdhulp, de stijgende trend van het hulpgebruik te stabiliseren en te keren, gezien de tijd waar we nu in leven met de coronacrisis. Vooral dat laatste is best wel een grote factor, die roet in het eten kan gooien. Daarover heb ik nog vragen aan de wethouder. Hoe wil de wethouder dat realiseren, gezien de tijd waar we ons nu in bevinden? Om de kosten te drukken, moet er op alle schaalniveaus nog beter worden samengewerkt om de beste hulp te kunnen bieden aan de jeugdigen, niet alleen de jeugdigen, maar in het algemeen eigenlijk. Of je nu alleen inkoopt of gezamenlijk inkoopt, integraal moet men heel goed samenwerken. Ik heb altijd het motto: alleen ga je sneller, maar samen kom je verder. Dank u wel.

Mevrouw Gabin, GL: GL heeft kennis genomen van de stukken, die de GR JR ons heeft toegezonden en is van mening dat er sprake is van een zorgelijke ontwikkeling. Jeugdzorg wordt steeds complexer en daardoor ook steeds duurder. Wij hebben gezien, dat er veel onderzoeken lopen binnen de GR en dat is een goed teken. Er wordt gewerkt aan verbeterplannen, maar we maken ons zorgen over de voortgang en snelheid van die onderzoeken. Er zijn grote getallen mee gemoeid en het heeft een grote impact op onze jeugd. Aan de wethouder vragen wij of er een tussentijdse rapportage hiervan wordt afgegeven. Zo ja, kan de wethouder tussentijdse notities of bevindingen hierover met ons delen? Wij vinden het lastig om alle ontwikkelingen in deze GR goed te duiden. Zo zien we dat er voor de komende jaren een taakstelling is meegegeven, maar ja, hoe realistisch is dat gezien de huidige ontwikkelingen? Wat is de visie van de

wethouder om de ontwikkelingen van die lokale invulling, wat ook hiervoor door de PvdA is gesteld? Financieel gezien lezen wij eigenlijk een voorstel om de basis in orde te brengen, dat is nu niet het geval, maar dat had er allang moeten zijn. De zorgen die wij hebben als raad moeten echt tijdelijk in de zienswijze worden meegenomen. Dat geeft de wethouder weer extra power naar het dagelijks bestuur toe. Tot zover onze bijdrage.

Mevrouw Heijblom, D66: Met betrekking tot de zienswijze van de begroting gemeenschappelijke regeling jeugdhulp Rijnmond vinden wij het wat ingewikkelder dan de regeling bij 6a. Zoals ook al gezegd: de oplopende begroting voor de GR JR heeft ook flinke gevolgen voor de begroting van de gemeente Lansingerland. Dit is een ontwikkeling die we ook breed in het land zien. Maatregelen om het tijt te keren worden genomen, begrijpen we ook. Ook het rijk zal van zich moeten laten horen op dit thema. Echter, hoe ziet de toekomst er nou echt daadwerkelijk uit? Er zit toch wel wat onzekerheid. Daarnaast, wat ons echt minder vertrouwen geeft, is dat de jaarrekening 2019 nog niet is goedgekeurd en dat gaat ook nog wel even duren. In 2018 is o.a. een tekort ontstaan bij de GR JR als gevolg van het opschonen van de balansposten. Het gaat hier om € 2,6mln. De vraag is of er nog meer gaat komen, want dat is weleens vaker met dit soort items. Dat maakt de begroting voor 2021 toch wel onzeker. Eigenlijk kunnen we daarom de zienswijze niet accorderen. Hoe kijkt de wethouder hier naar, voor naar dat laatste punt?

De heer Lieverse, CU: Op dit punt van de jeugdhulp is sprake van hoge kosten, maar goed dat in de begroting ingezet wordt op geen verdere kostenstijging. De maatregelen die voorgesteld worden klinken echter niet erg ambitieus, om niet te zeggen: vaag. Er wordt gesproken over verbeterplannen, maar wat deze inhouden wordt niet duidelijk gemaakt. Juist daarom vinden we de zienswijze sterk, want er wordt gesproken over een actievare rol, die we verwachten van de gemeenschappelijke regeling. De gemeenschappelijke regeling wordt aangespoord om de lobby naar het rijk voort te zetten, dat lijkt ons ook heel belangrijk. Tegelijkertijd is er een ander punt. Door de coronacrisis komen er misschien nieuwe probleemgebieden, zorg die vooruit geschoven is, oplopende wachttijden en misschien nieuwe soort hulpvragen. Ofwel: of nieuwe kostenstijgingen niet helemaal uit te sluiten zijn, dat betwijfelen we. Maar voor ons kan het als hamerstuk naar de raad toe.

De heer Hoek, WIJ: Ja, het meeste is al gezegd. Ik ben het niet eens met de stelling van GL. Die stelt dat e.e.a. al lang op orde had moeten zijn. Dit is een complexe materie, waar we ook lokaal tegenaan gelopen zijn. Er zijn onderzoeken gedaan. Ja, ik ben het ook eens met de heer Lieverse dat de maatregelen die voorgesteld worden, nog niet heel erg concreet zijn, maar dat is ook wat er gesteld wordt. Er wordt nu heel sterk nagedacht over welke maatregelen we gaan nemen. Ja, het dossier baart ons ook zorgen. Gelukkig zijn we lokaal in ieder geval op de goede weg, denk ik, met het aannemen van de praktijkondersteuners. Ik heb er wel het gevoel bij, dat we in control zijn, dat we de zaken goed aanpakken en ik heb niet het idee, dat het maar op zijn beloop gelaten wordt. Ja, weet je, het is altijd een beetje koffiedik kijken of hetgeen we met zijn allen bedacht hadden en nu aan nieuwe maatregelen ook weer bedenken, of dat inderdaad resultaat gaat genereren, wat we ook bedacht hadden. Ik bedoel, toen de hele transformatie op de rails stond, hadden we er ook heel andere ideeën bij. Wat blijkt, je moet ingaan op de realiteit. Dan is het zaak, dat je dat op tijd inziet, maatregelen neemt en bijstuurt. Ja, dan moet je ook weer bekijken of die maatregelen het gewenste resultaat genereren. Dus het is een ingewikkelde materie en dat heeft ook alles te maken met het feit, dat je met indicatiestellingen zit, waarbij zeer complexe zaken aan de orde komen. Ik denk, dat soms het zekere voor het onzekere genomen wordt en dat er opgeschaald wordt, wat aanvankelijk, gezien de hele insteek m.b.t. de transformatie, niet noodzakelijk was geweest. Dus ik denk: we zijn in control. Ik denk dat de juiste stappen gemaakt worden en ik beaam, dat het een bijzonder moeilijk en ingewikkeld dossier is. Daar wilde ik het bij laten. Dank u wel.

De heer Bergwerff, CDA: Ik ga niet herhalen wat andere fracties al gezegd hebben. Wel heb ik nog een paar punten ter aanvulling. Ik begreep dat de stuurgroep gaat onderzoeken of de percelen D en E in de toekomst subregionaal of zelfs lokaal ingevuld kunnen gaan worden. Dat wil ik van de wethouder weten of zij hier achter staat en of zij er wat over kan vertellen. Heeft de wethouder weleens de overweging gemaakt om wellicht gedeeltelijk uit de GR te stappen? Dan wil ik meteen even zeggen dat dat niet de wens is van het CDA, maar ik vraag me af of er weleens gekeken is, naar wat exact de baten zijn en welke voordelen eraan zitten om er gedeeltelijk uit te stappen. Wij zitten namelijk in een subregio met Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel. Wij drieën doen het ten opzichte van andere gemeenten in de regio gewoon erg goed op bepaalde punten. Soms kan het ook wel gunstig zijn om de samenwerking in kleiner verband voort te zetten. Het plan voor de gemeente Vlaardingen lijkt de CDA-fractie een zeer goed idee. Maar begrepen wij goed dat elke gemeente binnen onze regio een dergelijk plan gaat maken? Is Lansingerland al gestart met zo'n genoemd herstelplan? Als laatste punt, wat mij opviel in de jaarstukken 2019, is dat de terug te vorderen bedragen van zorginstellingen in 2018 ruim € 19mln bedroeg en in 2019 opliep naar € 25,5mln. Wellicht weet ik dit niet, omdat ik hier nooit mee te

maken heb gehad, maar waarom zijn er zulke hoge bedragen die teruggevorderd moeten worden van zorginstellingen? Ik wil afsluiten met een compliment. Onze wethouder Van Tatenhove heeft zich zeer ingezet om zowel met de zorgaanbieders als met de gemeenten die achter blijven stevige gesprekken te voeren. Hiervoor een compliment. Ik ben benieuwd naar de antwoorden op mijn vragen. Dank u wel.

Mevrouw Draak, VVD: Ik ga proberen niet in herhaling te vallen. Het is inderdaad een enorme begrotingspost, de gemeenschappelijke regeling jeugdhulp Rijnmond. De eerste lezing van de zienswijze leek het mij wat mat, dat is wat ik de heer Lieverse ook hoor zeggen, maar uiteindelijk staat alles wat de VVD fractie belangrijk vindt in deze zienswijze. Om te beginnen: realistisch begroten. Hoe pijn het ook doet, het moet wel realistisch zijn. Het tweede punt is dat we het tij absoluut willen keren. In de eerste plaats door lokaal zelf bij te sturen met alles waar we het de afgelopen maanden met elkaar over hebben gehad aan maatregelen. Volgens mij is Lansingerland daar erg goed mee bezig. Daarnaast wil gelukkig de gemeenschappelijke regeling zelf dat tij ook keren. Dan wordt gesteld: er wordt naar kosten, volume en kwaliteit gekeken d.m.v. informatiemanagement en contractmanagement. Het lijkt me prima. Ik wil daar tegelijk wel even een vraag over stellen aan de wethouder. Als er meer aan contractmanagement gedaan wordt, wat werd er dan eerst niet gedaan en nu wel? Dat verschil is me niet helemaal duidelijk, want het lijkt mij als je met zulke bedragen contracten inkoopt, dat je daar altijd al scherp op moet zijn. Daar zou ik graag haar reactie op willen horen. Nog even terug naar wat wij belangrijk vinden, het derde punt, zoveel mogelijk lokaal doen. De heer Bergwerff refereerde daar ook al even aan. De VVD fractie is echt wel van mening, dat je soms lokaal en dicht bij de mensen het beter kunt doen dan alles maar in hele grote, complexe contracten en indicaties te gieten. We hebben daar ook wel eerder over gesproken. Ik denk wel te weten hoe de wethouder daar over denkt. Ik hoor dat heel graag van haar in de beantwoording op de vragen van meneer Bergwerff. Dus voor ons is dit een hamerstuk. Ik heb dan nog een laatste vraag. Ik lees iets over budgetplafonds, die ervoor zorgen dat hulp nu al opstroopt. Dat is hoe ik het heb begrepen. Dat er alleen nog discretionair hulp wordt toegewezen aan, ik neem aan, de meest schrijnende gevallen. We zitten in juni. Het lijkt me toch tegen onze wettelijke taakstelling dat er nu al een stuwmeer aan wachtlijsten ontstaat, maar misschien begrijp ik het stuk van die budgetplafonds niet goed. Ik zou heel graag van de wethouder willen horen hoe dat precies zit. Dat was mijn bijdrage over de GR Rijnmond.

De heer Hoppenbrouwer, L3B: Ik ben wakker gebleven. Ja, ik wil het volgende kwijt. Ik ga zeker niet herhalen en wil voorkomen dat we de discussie hebben die we bij de jaarrapportage hebben gehad, maar we hebben in ieder geval maatregelen genomen om af te schalen van regionaal naar lokaal. Dan hebben we het over een steviger inzet, naar eigen kracht, de jeugdcoaches en de toekomstige praktijkondersteuners. Ik hoop dat we daar binnen een jaar enig resultaat van zien, waarbij we dan wel minder kosten kwijt zijn aan de zwaardere hulp. Even reagerend op een aantal collega's die alles lokaal willen. Het was een poging van mij om in de technische vragen daar zicht op te krijgen. Want ondanks dat het misschien kwalitatief lokaal interessant kan zijn, maar zoals ik er nu tegenaan kijk, maar ik heb van de wethouder de toezegging gekregen, dat ik mijn overzicht nog krijg, maar de lokale hulpkosten zijn uiteindelijk straks duurder dan de regionale, want we hebben destijds gekozen voor regionaal om juist die duurdere expertise exclusieve hulp centraal in te kopen, want als je dat lokaal moest doen, was het duur. We moeten elkaar niet rijk rekenen. Nu even naar de begroting. Wat ik een beetje lastig vind, is dat niet helemaal helder is dat ik op mijn technische vragen antwoord heb gekregen, dat ik een bevestiging heb gekregen, dat de GR geen maatregelen doet om de kostenreductie op gang te brengen. Maar zij zien wel een bepaald meerjaren perspectief, waarbij de kosten niet zullen stijgen. We gaan niet bezuinigen, maar iets anders doen. Daar had meneer Bergwerff het terecht over. Het voorbeeld van Vlaardingen. Het antwoord is nu dat er een lokaal herstelplan komt. Dan is de vraag: hoe groot acht de wethouder de kans, dat dat ook gaat leiden tot een reductie, waar de GR nu van uit gaat? Dan even de zienswijze. Primair zeg ik: prima verwoord. Alleen aan de wethouder nog een aantal vragen. Ik wil zeker niet op de stoel van de GR gaan zitten, maar is nu formatie-uitbreiding aangekondigd van 2 miljoen voor het totaalbedrag van € 3mln. In deze tijd, een euro kan maar één keer worden uitgegeven. Het heeft primair niets met de zorg te maken, het is allemaal overhead. Is die extra € 2mln aan personeelsuitbreiding wel verantwoord? Het staat op blz. 26. Mijn tweede vraag is: kan de wethouder de noodzaak aangeven wat de reden is om die uitvoeringsorganisatie op deze manier zo hoog te laten zijn? Dat is eigenlijk dezelfde vraag, zie ik nu. Verder is er een begrotingspost geïntroduceerd en dat heet 'risico's jeugdhulp' van € 3,6mln. Maar die is verder niet in de stukken toegelicht. Ik zou graag van de wethouder willen weten: wat is dat dan? Het laatste. We hebben over de jaarschijven 2021/2024 opgeteld een bedrag toe te wijzen taakstelling van € 27mln. Dat is naar mijn beleving lucht in de begroting. Mijn vraag is: wat zijn nou de gemaakte afspraken als het gaat om de besteding? Want de verantwoording van een dergelijk bedrag is toch wel vrij relevant, denk ik. Afhankelijk van de antwoorden zullen wij overwegen een amendement om de zienswijze aan te scherpen. Dank u wel.

Beantwoording college

Wethouder Van Tatenhove: Best nog wel een behoorlijk aantal vragen, maar ik ga proberen zo strak mogelijk te antwoorden. Het is een forse begroting, die voor ligt, en hij is ook fors aan de prijs. De laatste jaren zit er een stijgende trend in en die willen we in de GR in elk geval stabiliseren en waar het kan ook een andere kant op bewegen. Maar de GR is niet één of ander abstract gremium, die een ander soort kinderen behandelt dan wij als individuele gemeente. De GR dat zijn we met zijn vijftien. Die kinderen zijn ook onze kinderen, want die horen uiteindelijk allemaal in een gemeente. Dat betekent dat voor een deel de gemeenten ook echt zelf aan zet zijn als we die trend willen buigen. Dat is de reden waarom we nu in de begroting een stabilisatie hebben opgenomen. En we hebben besloten in het AB, met zijn vijftien, dat elke gemeente aan de slag moet met die ideeën uit het herstelplan van de gemeente Vlaardingen. Dat doet in principe elke gemeente zelfstandig, alleen dat doen ze wel in samenwerking met zijn vijftien. Er is een soort projectgroep gevormd, waar de GR dan ook zelf bij betrokken is, om daar wel enige voortgang in te houden. De ene gemeente heeft daar iets meer menskracht voor dan de andere, maar het is een taakstelling voor elke gemeente, want anders zouden we met zijn allen bij wijze van spreken kunnen gaan kijken naar de twee grootste gemeenten van: realiseren jullie nu even die taakstelling, dan doet dat op de begroting van de GR al voldoende om die taakstelling voor een jaar te realiseren. Maar dat is niet de opgave. De opgave is dat elke gemeente zo'n taakstelling in beeld brengt en dat doet aan de hand van het herstelplan van Vlaardingen. Vlaardingen heeft dat op moeten stellen, omdat die gemeente op dit moment onder toezicht staat van de provincie, dus die hadden een bezuinigingsopgave, dus die mochten echt niet een stijgend verloop laten zien in hun begroting jeugd, dus inclusief het GR deel. Ik ben zelf bij Vlaardingen op gesprek geweest als portefeuillehouder financiën en daar hebben we mee gestoeid, met de controle van de GR en we zijn hierop uitgekomen: we leggen dit voor aan de 15 wethouders. De één heeft er iets meer moeite mee dan de ander, maar we hebben uiteindelijk gezegd: dit gaan we doen. We gaan dus heel realistisch en kritisch kijken welke bewegingen wij moeten maken, lokaal, om regionaal die trend te keren. Dan ga ik de vragen langs per fractie. De PvdA geeft aan: het is heel goed om die meerkosten te blijven agenderen bij het rijk. Dat doen we, vooral ook in het verband van de VNG, maar daar waar het kan benoemen we dat ook gewoon. Ik had vanochtend bijvoorbeeld een overleg met onze gecertificeerde instelling jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond met de inspecteurs. Ook daar geven we aan: je kan wel investeren in de workload van jeugdbescherming Rijnmond, maar uiteindelijk speelt er iets in de keten. En in de keten kun je wel iets oplossen, maar dan heb je geen geld nodig. Als je een andere werkwijze wilt doen, als je wilt transformeren, dan heb je soms een voorinvestering nodig. Als je daar het geld niet voor hebt, omdat het rijk sowieso al te weinig geld geeft, dan wordt het heel lastig om de problemen in die keten op te lossen. Dus een taakstelling is ons inziens niet ambitieus, maar we blijven ook bij het rijk op de deur kloppen: geef ons wel het eerlijke bedrag voor de hulp aan de kinderen, die hulp nodig hebben. Per saldo komen we daarin tekort. En we verwachten dat we ook met een trendbreuk, het bedrag dat we krijgen van het rijk voor de 15 gemeenten, niet voldoende is. Ik onderstreep de leus die de PvdA noemt, dat je alleen sneller gaat, maar dat je samen verder komt. En dat je elkaar samen nodig hebt als het gaat om specialistische zorg, want die kun je als gemeente individueel gewoon niet in stand houden voor het geval er eventueel in jouw gemeente een kind is met die problematiek. Dus alleen al dat is de reden om voor specialistische zorg samen te werken in een regionaal verband. Ja, we zijn nu ook aan het verkennen of we een deel van die specialistische zorg misschien toch terug kunnen brengen naar het niveau van één gemeente of van een subregio. Er zijn 5 subregio's in de Rotterdamse regio. Wij vormen inderdaad samen met Capelle en Krimpen een subregio. Dat gaan we verkennen binnen het contract dat nu nog loopt om bij een nieuwe aanbesteding een deel van die percelen en dan eventueel er uit te halen en die terug te brengen naar een lokaal niveau of een subregionaal niveau. Niet alle gemeenten zitten daar op dezelfde manier in. Ik heb inmiddels van een aantal zorgaanbieders signalen dat zij het helemaal niet prettig vinden om dat te doen, want zij voorzien weer problemen met op- en afschaling tussen de percelen. Dus het is best wel een ingewikkelde discussie, maar dat het complex is, dat zijn we met de jeugdzorg allang gewend. Daarom huren we soms een bureau in om ons te helpen bij de ondersteuning, om dat scherp te krijgen, waar voor ons de winst zit. We willen de beste zorg, maar voor een zo laag mogelijke prijs. Alle gemeenten hebben diezelfde opstelling: waar het kan lokaal. Want we willen een kind zo dicht mogelijk bij de thuissituatie goed ondersteunen. GL vroeg of het misschien mogelijk is om tussentijds ook wat te rapporteren over de GR. We hebben inmiddels de gewoonte om af en toe u te informeren met een brief over de jeugdzorg. Het is goed om te kijken of we aan die brief eventueel iets toe kunnen voegen over de actualiteit in de GR. Dan kom ik bij D66. U geeft aan: dit is een ontwikkeling die we breed in het land zien. Dat klopt. Elke gemeente is verantwoordelijk, als regio's voelen we ons verantwoordelijk. We kruipen ook als 42 jeugdzorgregio's bij elkaar om samen een vuist te maken naar het rijk, maar we ervaren ook, dat het rijk die vuist wel ziet maar nog niet direct een open hand naar uitsteekt om elkaar de hand te geven om te zeggen dat we er samen voor staan. Dus dat is voor ons soms wel lastig, maar we blijven met zijn 42 en met de VNG daar wel aandacht voor vragen. D66 vroeg ook aandacht voor de jaarrekening van 2019. Dat die nog niet goed gekeurd is, is niet verontrustend, want we lopen altijd in mei / juni met de jaarrekening van de GR. Dat heeft te maken met het feit, dat we ook

jaarrekeningen nodig hebben van zorgorganisaties, omdat die voor ons dan weer een instrument zijn waarop onze accountant als GR zijn goedkeuring moet geven. Er is een sprintje getrokken t.o.v. vorig jaar. Op dit moment is de accountant bezig met de afronding van de jaarrekening 2019. De leerpunten die we uit dit eindproces hebben meegenomen, want op het eind is er best nog wel wat uitzoekwerk geweest, hebben we ook nog wel verschillende gemeenten achter de broek moeten zitten om de juiste informatie op te leveren en bij een aantal zorgaanbieders idem dito. Dat doen we gelukkig in goede samenwerking. Desnoods wordt geëscaleerd naar de financiële portefeuillehouder en dat ben ik dan. Ik zit aan het eind van het ritje ook nog weleens gewoon met de wethouder te bellen van: zorg eens dat er in jouw gemeente bij de administratie dit en dat opgeleverd wordt, want daar zitten we op te wachten, want we willen wel graag die goedkeurende verklaring. Zoals het er nu naar uit ziet, komt die ook. Als het goed is, komt er ook niet meer zo'n verrassing als het opschonen van balansposten, want dat was een dringend verzoek van de accountant van vorig jaar en dat is gebeurd. Dat zou nu niet meer mogen gebeuren, want we hebben na de aanbesteding dezelfde accountant gehouden, dus die weet precies wat er de vorige keer is opgemerkt. Alleen de persoon is gewisseld, de zieke accountant is gewisseld. Degene die we nu hebben is net nog een tandje strenger, heb ik ervaren, dus dat is goed voor de GR. Dat houdt ons scherp. De CU had verder geen vragen, maar een aantal opmerkingen. Daar hebben we het al over gehad. WIJ geeft aan, terecht, dat het soms ook koffiedik kijken is en het is een complexe materie. Daar ben ik het helemaal met u eens, maar we proberen ook in een complexe materie wel gewoon lijntjes te zoeken, waar we aan kunnen trekken of dingen waar we op kunnen duwen als we het idee hebben dat er een verkeerde beweging in zit. Ik herken wat u zegt, dat er soms gekozen wordt om het zekere voor het onzekere te nemen, maar als dat op 2 punten gebeurt met een iets langere indicatie en een iets duurdere zorg voor de zekerheid, dan levert dat per saldo dus wel veel extra kosten op. Dus daar zijn we wel kritisch op gaan terugduwen van: kijk wat er kan. Kijk niet perse naar wat er eventueel zou moeten. Die vraag is door een extern bureau, dat een schouw heeft gedaan, ook expliciet neergelegd bij de zorgaanbieders. Als jullie merken dat huisartsen of dat gemeentelijke consultants uit de lokale teams of eventuele andere verwijzers te ruime arrangementen afgeven, duw dan ook terug van: dit heeft dit kind niet nodig. Want we willen natuurlijk niet dat er wachtlijsten ontstaan, omdat het budget al opgesoupeerd is. Het CDA vraagt of er een stuurgroep is over die D en E arrangementen. Dat klopt, daar wordt dus onderzoek naar gedaan om te kijken of we bij het nieuwe inkooptraject anders om kunnen gaan met D en E. Ik heb nog geen idee wat daar uit gaat komen, want het is net besloten in het AB om het inderdaad op die manier te gaan doen. Doordat we weten wat we regionaal zullen blijven aanbesteden en voor een aantal arrangementsonderdelen gaat het gewoon op dezelfde manier verder en voor D en E kan dat misschien anders. Gedeeltelijk uit de GR stappen kan dus eventueel wel voor een aantal onderdelen van de arrangementen, maar ik denk niet dat we dat als drie gemeenten zouden moeten willen, want we hebben echt die regio nodig voor die hele zware zorg. Los van het feit dat de minister inmiddels een voorstel het licht heeft doen zien om die regionale samenwerking juist nog steviger te verankeren en ook om op termijn nog iets te zeggen over een eventuele krimp van het aantal regio's. Nu zijn wij met onze grootte de grootste regio van Nederland. Wat omvang betreft vindt de minister dit in elk geval wel een goed voorbeeld van hoe een regio zou kunnen samenwerken. Wij doen dat ook op een manier dat we echt een GR hebben en dat is in andere regio's ook nog wel anders. Dus nee, ik kom niet met een voorstel om uit de GR te stappen. Wellicht dus wel een voorstel om een deel van wat we nu in de GR kopen terug te halen naar lokaal of in subregionaal verband te doen. Op de vraag of wij allemaal zo'n plan moeten uitwerken als Vlaardingen? Ja, daar zijn we dus mee bezig. De vraag over wat er terug gevorderd moet worden, heb ik niet helemaal begrepen, dus ik stel voor dat ik daar schriftelijk op terug komt, want is volgens mij een redelijk technische, dus ik denk niet dat ik daar vanavond het antwoord op kan geven. Dus dat is mijn tweede toezegging vanavond, dat ik daarop terug kom en dat ik dat schriftelijk doe. Dan kom ik bij de VVD. Ja, we willen inderdaad verstevigen in de uitvoeringsorganisatie van de GR, want voor een deel ligt het werk bij gemeenten. Die geven een toestemming aan de zorgaanbieder om het traject te starten, maar voor een deel ligt het ook bij de GR, want gaat uiteindelijk de betaling doen, dus die mag dan piepen, twee kanten op, als daar iets niet goed gaat. Zowel richting gemeenten als richting zorgaanbieders. Dus daar zitten we nu strakker op: doe dat ook en escaleer op tijd. We vragen het nu ook elk kwartaal uit: wat hebben jullie aan betalingen gehad en wat hebben jullie aan contractverplichtingen? Waar zit er licht tussen? Dat geeft ons tussentijds een beter beeld hoe we er financieel voor staan en ook waar we dus uit de pas lopen. Het contractmanagement werd natuurlijk altijd wel gedaan en ik ga ook niet zeggen dat het niet goed werd gedaan, alleen je ziet dat daar wel wisselingen plaats vinden. Zeker in een markt waar een tekort aan medewerkers is in de zorg, daar verschuiven mensen ook en dat doet dan wel iets met de body en de kracht die er is. Er is bovendien ook wel wat gewijzigd in de GR met het vertrek van een directeur of van een secretaris en de komst van een interim secretaris. Sinds deze week is er een tweede interim secretaris aan de slag. Daar worden jullie, als jullie er nog niet over geïnformeerd zijn, schriftelijk nog wel over geïnformeerd, want dat is een bekende, Sandra Hammen, neemt dat nu tijdelijk voor haar rekening. Dat is op zich wel heel prettig, omdat die lijn met de 15 gemeenten ook heel kort zijn, dus daar verwachten we echt wel winst op contract- en informatiemanagement. De budgetplafonds zijn

ingesteld voor een aantal percelen, sommige hebben die niet. Maar daar waar ze wel zijn, hebben we ze aan de voorkant heel bewust afgewogen en afgesproken. Daar is het dus ook echt een discussiepunt met de aanbieders. Natuurlijk, er is een discretionaire route, want we willen niet dat een kind niet de hulp krijgt, die het nodig heeft, maar het mag ook niet te gemakkelijk gaan bij de zorgaanbieders. Wat dat betreft is het soms een spannend spel en soms ook, laat ik het maar heel bot zeggen, een heel vervelend spel. Ik zit weleens samen met een collega bestuurder aan tafel met weer een paar boze zorgaanbieders of ik er niet een beetje geld bij kan doen. Van een kale kip kan je geen veren plukken en een rijke kip die zijn geld gewoon nodig heeft voor andere onderdelen van diezelfde jeugdzorg kunnen we ook niet zomaar gaan schuiven. Los van het feit dat het ook qua aanbesteding en qua contracten niet zomaar kan. Dus het zijn niet altijd leuke gesprekken, maar we voeren ze wel goed en stevig. We proberen dus te voorkomen dat er een stuwmeer komt aan wachtenden, want dan heb je volgend jaar het probleem al in februari, want dan komen die kinderen alsnog in zorg en dan weet iedereen hoe duur dat traject is, dus dan is in principe in februari al dat plafond bereikt, omdat ze weten: een kind dat in januari in zorg komt en tot oktober in die zorg zit, die heeft zoveel geld nodig en dan verplaatsen we dus eigenlijk alleen het probleem. Dus daar worden zorglandschapstafels voor georganiseerd om het gesprek met de zorgaanbieders samen te voeren: zorg dat een kind op de juiste plek komt en schaal ook af als het kan, terug naar lokaal. Dat willen wij graag, maar dat moet bij zorgaanbieders ook tussen de oren gaan zitten. Ook daar heeft contractmanagement een belangrijke rol. Dan kom ik als laatste bij L3B. De discussie lokaal versus regionaal, daar heb ik het al over gehad. De GR JR moet natuurlijk zelf ook maatregelen nemen voor kostenreductie en dat lijkt dan in schril contrast te staan met het voorstel om de formatie uit te breiden. Nu klinkt dat iets heftiger dan het is, want dit jaar zat er incidenteel een plus op de formatie. We moeten het niet heel erg hard roepen, maar we hebben allemaal het vermoeden dat Rotterdam een iets groter deel voor zijn rekening heeft genomen in het verleden dan wij wisten, want van deze GR zijn de mensen in dienst van de gemeente Rotterdam. Dus als het niet erg scherp bijgehouden wordt, welke uren je waarvoor draait, dan kan het ook zomaar dat de gemeente Rotterdam wat kosten op zich heeft genomen voor medewerkers van de GR. Dat wordt iets meer uit elkaar gehaald, ontvlochten, zoals we dat netjes noemen. De knip bij het vertrek van de secretaris was daar een eerste voorbeeld van. Er is toen heel bewust een interim benoemd: breng nou in beeld in hoeverre de GR los kan van Rotterdam en in hoeverre het wel heel prettig is dat het wel aan de gemeente Rotterdam hangt, omdat je dan gebruik kunt maken van kennis en expertise van de gemeente Rotterdam, bijvoorbeeld op HR vlak. Dus ook dat is een opdracht die bij de interim secretaris ligt, om daar een scherp beeld in te brengen. Die formatie is nodig om stevig te zijn en die is niet helemaal nieuw, die uitbreiding die voorgesteld wordt. We hebben inderdaad een bedrag opgenomen voor risico's, dat is een niet aan de voorkant verwachte overschrijding of wisseling in percelen om iets te kunnen opvangen. Dat is op advies van de accountant altijd een keuze welk percentage je daarvoor opneemt of welk bedrag. Dat is nu € 3,6mln. Dat is om zelf tegenvallers te kunnen opvangen en te voorkomen dat je voor elke tegenvaller direct weer naar de gemeenten moet. Die is dus gebaseerd op het verleden. Dan had u nog een vraag over de taakstelling van € 27mln. Ik kijk even naar mijn buurvrouw of zij daar iets over kan zeggen. (...) Mag ik voorstellen om die toe te voegen aan mijn schriftelijke reactie, die ik net heb toegezegd. Dan voeg ik die daaraan toe, dat ik er even schriftelijk op terug kom, zodat het klip en klaar is waar dat over gaat. Dan heb ik de vragen beantwoord.

Tweede termijn

De heer Xhemaili, PvdA: Wat ons betreft is het helder en duidelijk. Hamerstuk.

Mevrouw Gabin, GL: Ook voor ons is het een hamerstuk.

Mevrouw Heijbloem, D66: De wethouder heeft ons overtuigd. Dus wat ons betreft ook een hamerstuk.

De heer Lieverse, CU: Dat was het al. Dank u wel. Hamerstuk.

De heer Bergwerff, CDA: Meestal is WIJ eerder, dus vandaar dat ik even wachtte. Voor ons ook een hamerstuk, maar ik ben benieuwd naar dat herstelplan. In hoeverre denkt de wethouder dat het echt verandering teweeg brengt. Dat miste ik even in de beantwoording. Verder een hamerstuk.

De heer Hoek, WIJ: Hamerstuk.

Mevrouw Draak, VVD: Een heel duidelijke beantwoording van de wethouder op mijn vragen. Hamerstuk.

De heer Hoppenbrouwer, L3B: Dat gaat voor ons nog even te snel. Ik zou hem wel op de hamerstukken zetten, maar ik sluit niet uit, dat het terug gaat als bespreekpunt, vanwege de schriftelijke beantwoording van de wethouder. Want we praten over € 27mln. Ja, we doen net of het een pak melk bij

de supermarkt is. € 27mln staat er in de begroting en we zeggen zomaar als hamerstuk akkoord. Ik vind het nogal wat, dus dat gaat snel. Hetzelfde geldt voor die € 3,6mln. Ik zou graag van de wethouder willen weten: is er ook nog een post onvoorzien? Zo leg ik het nu uit, dat u eigenlijk zegt: we willen tegenvallers opvangen. Volgens mij is daar een post onvoorzien voor. Ik kan het nu niet checken, maar als daar ook € 2mln staat, dan hebben we € 5,6mln onvoorzien. Dat vind ik onverantwoord. En de beantwoording van de kosten reductie, als het gaat om de formatie, ja, € 2mln. Ik denk als we de gemeentebegroting met € 2mln ophogen, dat er dan meer geknetter zou zijn, maar kennelijk gaan mijn collega's makkelijk mee om, maar de uitleg kan ik billijken. Kennelijk is Rotterdam een goede vriend geweest. Ik sluit me graag aan bij de vraag van het CDA over het herstelplan. De wethouder heeft over het afgelopen jaar presentaties gegeven in de beeldvorming en dat met de titel als 'aan welke knoppen gaan we draaien om de kosten in balans te houden'. Ik zag jeugdcoaches komen, praktijkondersteuners en er werd steviger ingezet op de eigen kracht en met name bij de behandeling van de jaarrapportage kwam ook nog dat ze de zorgaanbieders ging bevragen om scherper te zijn op de brede uitvraag, wat ook tot kostenreductie zou kunnen leiden. Wat verwacht de wethouder nog naast al haar plannen, die ze nu heeft en wij als raad hebben geaccordeerd en waar we 100% achter staan? Wat gaat dat dan nog meer opleveren? Wat heeft Vlaardingen dan nog als konijn uit de hoge hoed, dat dit iets gaat opleveren. Daar ben ik nieuwsgierig naar. Dank u wel.

Wethouder Van Tatenhove: Wat is het toch makkelijk als je gewoon op een knopje kan duwen in een raadszaal? Waar was ik? Bij het herstelplan. Wat ons dat gaat opleveren. Dat is natuurlijk voor een deel wat we ook lokaal in gang zetten. Laten we wel wezen, als een huisarts door verwijst naar gespecialiseerde zorg en we zetten daar een POH'er tussen, dan doet dat iets voor onze financiën, omdat onze financiën voor een deel ook de financiën zijn voor de GR. In zo'n herstelplan komt in elk geval die maatregel al naar voren. Omdat Vlaardingen die sessie heel uitgebreid heeft gedaan en daar meer in zit, verwachten we dat daar ook nog wel meer in zit waar we als Lansingerland ook ons voordeel mee kunnen doen. Daarom loopt ook elke gemeente dat hele herstelplan langs. De heer Hoppenbrouwer: Ik ben even nieuwsgierig. We hebben al zoveel maatregelen genomen. Ook veel geld. Maar heeft u nou een voorbeeld, toen u dat stuk van Vlaardingen las, van: wat geweldig dat zij daar aan gedacht hebben en wij niet aan gedacht hebben. Is er nou een concreet voorbeeld. Of zegt u eigenlijk: ons herstelplan zal waarschijnlijk 80% of 90% zijn van de maatregelen, die we nu al genomen hebben. Gewoon even in het kader van managen van verwachtingen. Wethouder Van Tatenhove: Ik weet niet of het 80 of 90% is, maar voor een deel zijn het dus de maatregelen die wij al hebben genomen. Als alle gemeenten die doen, dan merk je dat dus op de begroting van de GR. Want als wij dat als enige zouden doen of alleen Vlaardingen en wij en de rest groeit ongelimiteerd door, dan betalen we natuurlijk in het jaar waarin die zorg wordt verleend en in het daarop volgende jaar een deel van die totaal geconsumeerde zorg. Pas op termijn krijgen we het voordeel van je lagere zorgconsumptie. Dus als we het met zijn allen doen, dan is de trendbreuk ook te realiseren. Daarom is het een opgave aan die 15 gemeenten, maar wij waren er al mee bezig, dus dat is voor ons een voordeel. Dan heb ik inmiddels ook een antwoord op die € 27mln, die u noemt. Dat is een opgenomen taakstelling die nog toegewezen moet worden aan die percelen daarboven. Het is niet iets extra's, het is geen lucht, maar een post die nog verdeeld moet worden over andere posten. Het is geen ruimte, geen lucht, maar een bedrag dat nog moet worden verdeeld en toegewezen aan andere posten uit de begroting. Het andere punt over de formatie laat ik bij u liggen. Ik heb toegelicht hoe het zit. De heer Hoppenbrouwer: Dan nog even die € 3,6mln. Is dat nou post onvoorzien, ja of nee? Wethouder Van Tatenhove: Het is een risicoreserve. Ik heb hier een scherm naast staan. Ik kijk of ik dat snel kan vinden anders is mijn toezegging vervangen door deze toezegging. De heer Hoppenbrouwer: Doe maar zo, graag. Dank u wel.

De voorzitter: Ik kijk even naar de heer Hoppenbrouwer, dat weet hij niet, maar hij aarzelde of het een hamerstuk moest worden of niet. De heer Hoppenbrouwer: Ik deed al de suggestie om het als hamerstuk aan te bieden. Als ik ontevreden ben over de beantwoording, dan haal ik hem terug. Dat lijkt me het meest praktisch. De voorzitter: Helder. Dan maken we er een hamerstuk van.

7a. Actualiteiten uit het college

De voorzitter: Ik weet zeker, als die er zijn, dat ze in vlot tempo en buitengewoon beknopt worden mede gedeeld.

Wethouder Van Tatenhove: Ik denk dat we ze gewoon opnemen in de coronabrief, die rond het weekend komt. Ik denk dat dat aantrekkelijk is, gezien het tijdstip.

Wethouder Arends: Het heeft niets met corona te maken, dus als u het goed vindt, dan informeer ik toch de commissie, omdat het een onderwerp is dat heel erg leeft binnen de commissie. Het gaat namelijk over de wet inburgering. Mogelijk ten overvloede en heeft u het zelf al in het nieuws vernomen. Eind april hebben het ministerie van sociale zaken en werkgelegenheid en de VNG een akkoord bereikt over de

financiering van de nieuwe wet inburgering. Het is zo dat er structureel € 35,2mln meer beschikbaar komt en daarmee ook dat de regierol van de gemeente wordt versterkt. De VNG heeft het vertrouwen dat met deze afspraken de randvoorwaarden zijn neergezet voor een goed inburgeringsstelsel. Dit akkoord geeft duidelijkheid en schept vertrouwen dat wij als gemeente Lansingerland onze regierol goed kunnen uitvoeren. Het bedrag, dat wij gaan krijgen, past goed bij het beleidsplan dat wij voor ogen hebben. Dat komt goed overeen, dus daar ben ik eigenlijk heel erg tevreden over, dat het plan dat we hebben door kan gaan en dat daar de financiële middelen voor komen. Dat was mijn actualiteit. De heer Hoppenbrouwer, L3B: Wanneer denkt u dat wij verblijd worden met die notitie, waar u het net over had? Wethouder Arends: Dat zijn alle voorbereidingen in het werk. De wet inburgering is natuurlijk uitgesteld, dus we hebben daardoor wat meer ruimte gekregen. Ik verwacht voor de zomervakantie of na de zomervakantie dat het naar de commissie gaat komen. Maar we zitten helemaal on route met alle voorbereidingen om klaar te staan, dat als de wet van kracht is, dat wij hem kunnen uitvoeren.

7b. Actualiteiten uit de commissie

Geen opmerkingen.

7c. Verbonden partijen

Geen opmerkingen.

8. Rondvraag en sluiting

De heer Lieverse, CU: Het gaat over 'gezonde school'. Misschien kent u de organisatie gezondeschool.nl. Het heeft ook een eigen website met allemaal interessante ondersteuningsaanbiedingen voor scholen. Het gaat nu om een ondersteuningsaanbod speciaal voor basisscholen, voortgezet onderwijs en MBO-scholen. Het gaat over een toekenning m.b.t. allerlei thema's, zoals voeding, welbevinden, roken-, alcohol- en drugspreventie, milieu en natuur enzovoorts. De vraag die ik wilde stellen is het volgende. Er zijn zoveel aanvragen gedaan dat niet alle aanvragen van scholen gehonoreerd kunnen worden. Ik ben benieuwd of scholen uit Lansingerland hebben meegedaan met de inschrijving. En of het anders mogelijk is om de scholen, die wel de ambitie hebben voor deze thema's, maar buiten de boot zijn gevallen, of die op één of andere manier gecompenseerd kunnen worden. Wethouder Van Tatenhove: Ja, we hebben het inderdaad onder de aandacht gebracht. We weten van in elk geval één school, dat die meedoet. We zullen even rapporteren n.a.v. uw vraag of onderzoeken of er scholen zijn die het wel hebben aangevraagd en niet gekregen. Of dat er nog meer scholen zijn dan die ene waarvan we het weten, want we hebben het verder niet gevraagd, dus we weten het op dit moment niet. We verwachten wel dat volgend jaar er weer zo'n ronde komt, dus we zullen het dan in elk geval weer onder de aandacht brengen. Op dit moment is daar nog geen informatie over.

De voorzitter, om 23.45 uur: Daarmee zijn we aan het einde gekomen van deze commissie samenleving. We treffen elkaar op 10 juni bij de beeldvorming integraal huisvestingsplan. Ik wens u nog een fijne avond. Blijf gezond. Tot de volgende keer. (Aanwezigen zeggen elkaar digitaal gedag.)